

POLITIKA IR ŪKIS

Visuotinas 'tvirtos rankos' reikalavimas

Pasižvalgius po amerikiečių spaudą, sunku nusikratyti įspūdžio, kad dabar užėjo mada būti pesimistu. Ūkinė šio krašto būklė esanti tokia, teigiama iš visų pusių, kad sunku tikėti šviesesne ateitimi. Net prezidentas Hooveris, kurio prezidentavimo laikais kraštas pergyveno didžiąją depresiją, buvęs labai šviesus žmogus, palyginus su... dabartiniu prezidentu Fordu. Kolumnistė Mary McGrory šį pirmadienį rašė, kad Leonidas Brežnevas yra ne tik visajunginės komunistų partijos pirmasis sekretorius, bet ir... Amerikos respublikonų tautinio komiteto pirmininkas. Girdi, komunistai tyčia leido pirmiau Nixonui, o dabar Fordui pasipuošti laurais užsienio politikos srityje, kad tie užmirštų krašto vidaus reikalus:

"Įdiegdamas mintį Gerald Fordo galvoje, kad jis yra nepamainomas žaidėjas pasaulio taikos išlaikymo pokerio partijoje, Brežnevas užsitikrino, kad JAV, kurios desperatiškai yra reikalingos tvirtos rankos ūkio reikaluose, turėtų kitą klajoklį (gadabout) prezidentą".

Kad prezidentas turėtų daugiau rūpintis vidaus reikalais negu užsienio, sutinka ir senatorius Goldwateris, kuris visuose kituose reikaluose yra priešinąs Mc Grory pažiūrom. Žodžiu, ir iš kairės ir iš dešinės reikalaujama 'tvirtos rankos'. Ir kaip jos nereikalaus, jei dabar tai madoje! Jei sakysi, kad Amerikos ūkį ištiko katastrofa, pateksi į pirmą puslapį. Jei aiškinsi, kad kapitalistinis ūkis visą laiką pergyvena pokilius ir atoslūgius ir dabartinis nuosmūkis tėra tik būtinas persiorientavimo laikotarpis — tokiam aiškinimui nerasi klausytojų ar skaitytojų.

Jei prezidentas šiandien imtų ir pasiryžtų pasakyti tiesą, būtent, kad dabartinių sunkumų pagrindinė priežastis yra ta, kad amerikiečiai uždirba daugiau negu jų atliktas darbas pateisina — vėl kiltų didžiausias triukšmas. Prezidentas Fordas būtų lyginamas su ta Prancūzijos karaliene, kuri pranešus, kad žmonėms trūksta duonos, atsakiusi: jei taip, tegul jie valgo pyragą!

Tokiom nuotaikom susidarius, prezidentas yra verčiamas ką nors konkrečiai padaryti, ką nors, kas praktiškai reikštų amerikiečių pragyvenimo lygio sumažinimą, bet būtų vadinamas kaip nors gražiau. Pavyz-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

džiui, energijos suvartojimo sumažinimas ar nepriklausomybės nuo naftos importo atgavimas.

Tam yra du būdai: pakelti mokesčius naftos produktams ar įvesti jų racionavimą. Pirmasis būdas susilaukia kritikos, nes, girdi, daugiau nuskriaus vargšus negu turtinguosius. Juk automobilis šiame krašte yra ne prabangos dalykas, bet kasdieninio gyvenimo būtinybė. Už tat, jei mokesčiai būtų padidinti, tai būtų padaryta su sąlyga, kad mažiau uždirbantieji, mokėdami mokesčius, gautų atgal tą sumą, kurią sudarytų pakelti mokesčiai. Prezidentas Fordas, kaip ir kiti politikai, iki šiol buvo prieš mokesčių pakėlimą dėl to, kad tai būtų ne tik labai nepopuliariu, bet kartu dar ir paaštrintų pergyvenamą ūkio atoslūgį, nes sumažintas automobilio vartojimas negalės likti be įtakos įvairiom ūkio šakom.

Iš socialinio teisingumo taško žiūrint, benzino racionavimas, įvedus korteles, atrodytų daugiau pateisinamas. Praktika tačiau moko, kad kortelės privedtų prie

juodosios rinkos ir tokiu būdu turtingesni vistiek būtų geresnėje padėtyje negu vargšai, kuriems taip norima padėti.

Čia pat tenka prisiminti, kad jau dabartinis benzino kainos pakilimas privedė prie jo suvartojimo sumažinimo. Tiesa, jis labai nežymus — vos keli nuosimčiai, tačiau reikia neužmiršti, kad be jo benzino naudojimas būtų dar padidėjęs kokiais 5%. Taigi, sudėjus jau gavosi pusėtinai, nors dar nepakankamas rezultatas. Už didesnį benzino vartojimo sumažinimą kalba ir užsienio politikos interesai. Amerikiečiai išveža tik trečdalį jiems reikalingų naftos ir jo produktų, Vakarų Europa 80%. JAV naftos importo sumažinimas greičiausiai privedtų prie jo kainos kritimo, kas padėtų ne tik JAV, bet dar daugiau kitom pramoningom šalim, kurių ūkinis klestėjimas yra ir JAV gerbūvio sąlyga.

Už tat viską krūvon suėmus atrodo, kad stovime prieš didesnį automobilio vartojimo išlaidų padidėjimą, bet tai tur būt dar nesumažins 'tvirtos rankos' reikalavimų.

PENTAGONAS NERIMAUJA DĖL GALIMO KARO TARP PERU IR ČILĖS BRONIUS AUŠROTAS

Pietų Amerikos kraštai palyginus su Azijos ar Afrikos žemynuose esančiomis valstybėmis, jau gana ilgai gyvena beveik tikros tarpusavės taikos gadyne. Nes sekantiems politiška-kariškų įvykių raida yra žinoma, kad Brazilijai 1964, Urugvajui 1972 m. ir Čilei 1973 m. susitvarkius namuose su neramumų kėlėjais — komunistais, beveik nebesama teritorinių ginčų, kurie galėtų sukelti įtampą, jau nekalbant apie ginkluotą konfliktą.

Suprantama, kad teko gerokai nustepti, kai 'Human Events' savaitraštyje lapkr. 16 d. buvo atspausdintas korespondentės Virginia Prewett straipsnis apie galimą ginkluotą susidūrimą tarp šių dviejų prie Ramiojo Vandenyno išsidriekusių kaimyninių valstybių.

Straipsnyje sakoma, kad užsienio diplomatai, reziduoją Limoje, nugirsta daug aliarmuojančių pasisakymų,

dažniausia taip madinguose diplomatinuose priėmimuose, kuriuose daugiau kaip vieną stiklinę išgėrę karininkai priesaikauja atkeršyti Čilei už 1877-83 m. karą. Kaip yra iš istorijos žinoma, to karo pasekoje, Čilė 'atplėšė' iš Peru pietinę Arica provinciją; taigi, šie keršto ieškotojai nori atsimokėti Čilei ir "nusiplauti jų protėvių jiems paliktą nugalėjimo gėdą".

Žinoma, visos šios ir kitos karus liečiančios žinios taip pat pasiekia ir Pentagono slapтус kabinetus; pasak V. Prewett, atsakingi Penkiakampio pastato varuotojai yra ne juokais susirūpinę, kad tokio konflikto būtų išvengta.

Gi stebintiems, ne tik Peru, bet ir kitų kraštų ginklavimąsi yra ne paslaptis, kad Peru skubomis perka ginklus iš SSSR ir Prancūzijos. Ir pastaraisiais metais Peru yra tapusi kariškai pati stipriausia Pietų Amerikos valstybė Pacifiko pakrantėse. Tai ką privačiuose nugėrimuose prisaidinėja 'nuplauti gėdą' išgėrę karininkai; iš kitos pusės visiškai rimtai vykdo kariškių vadovaujama Peru vyriausybė. Teigiama, kad pastaroji pasiekusi pranašumo ore taip pat skuba stiprinti savo žemyno jėgas.

Kaip tvirtina gerai informuoti sluoksniai, Peru nusipirko iš SSSR 600 tankų, kurių 80, su 20 kariškių specialistų jau atplaukė į Peru uostus iš SSSR!!! Milžiniška kariška stovykla, pratimų laukai ir aerodromai yra statomi prie Moquegue vietovės, pietiniame Peru, į pietvakarius nuo Are-

(Nukelta į 2 psl.)

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito skyrius minėjo sidabrinę sukaktį

ANTANAS GRINIUS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito Skyriaus 25-rių metų gyvavimo sukaktis buvo paminėta 1974 m. gruodžio 1 d. Lietuvių Namuose. Minėjimas pradėtas 12 val. dailės darbų parodos atidarymu.

1 val. ALTS-gos Detroito skyriaus valdybos pirmininkas Jonas Švoba atidarė iškilmingą posėdį ir pristatė svečius: ALTS-gos pirmininkę poniją Emiliją Čekienę. Laukiami svečiai iš Clevelando ir Chicagos, esant blogam orui, atvykti negalėjo. Tarė atidaromąjį žodį paminėjo, kad skyrius šią dieną švenčia 25 savo gyvavimo metų sukaktį.

25 metai nėra ilgas tarpas. Tačiau skyrius tame laikotarpyje daug dirbo. Ir švendami tą jubiliejų turime ne tik džiaugtis, bet kartu ir liūdėti. Detroito skyrius 25 metų laikotarpyje neteko daug narių: garbės nario Juozo Ambrozės, Antano Banionio, Leono Bulgario, Stepo Dryžos, Juozo Gaudušo, Viktoro Griškonio, dr. Juozo Jonikaitio, Helenos Rauby, Elzbiotos Repčienės, Augusto Rinkūno, dr. Jono Sims-Simoliūno ir Liudo Vismanto. Jonas Švoba paprašė juos atsistojimu ir tolos minute pagerbti.

Pagerbus skyriaus narius kolimėnei programai vesti pakvietė skyriaus narį ir LŠST pirmininką Vincą Tamošiūną.

Vincas Tamošiūnas pradėdamas pasakė: "Norėčiau matyti mūsų tarpe ir skyriaus garbės narę, visuomenininkę, žurnalistę ir poetę Mariją Sims. Gaila, jos nėra — serga ir negalėjo į šį minėjimą atvykti. Paminėję ir seną skyriaus narį ir visuomenininką Juozą Tamošiūną, kuris savo aukomis remia visus lietuviškus reikalus.

Pakviesta ALTS-gos pirmininkė Emilija Čekienė tarti žodį. Emilijos Čekienės žodis buvo trumpas, gerai paruoštas ir aiškiai klausytojams perduotas. Jame ji nušvietė ALTS-gos veiklą 25 metų laikotarpyje. Žodis atspausdintas Dirvoje Nr. 90. Po ALTS-gos pirm. E. Čekienės kalbos, skyriaus pirmininkas Jonas Švoba skaitė savo paruoštą pranešimą. Kadangi jis idomus netik skyriaus, bet ir kitų skyrių nariams, perduodu ištaisai.

Nuo 1914 metų Amerikos lietuvių tautininkų srovė jungėsi į Amerikos lietuvių tautinę sandarą, kuri 1920 metais jau turėjo virš šimto kuopu. Viena iš jų gyvavo ir

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkė Emilija Čekienė kalba Detroito skyriaus jubiliejaus minėjime. J. Gaizučio nuotrauka

Detroito. Sandaros 1924 metų kalendoriuje randame Detroito sandariečių nuotrauką, kurioje matome dr. Juozą Jonikaitį, Juozą Ambrozėvičių, Kizius, Feliksą Motuzą ir kitus.

1941 metais, kuriantis tautininkų Lietuvai vaduoti sąjungai, Juozo Bačiūno Tabor Farmoje, Sodus, Mich., suvažiavime iš Detroito dalyvavo dr. Juozas Jonikaitis, dr. Jonas Sims-Simoliūnas, Juozas Smailys, Feliksas Motuzas ir Juozas Kriepas. Dr. J. Jonikaitis tampa Lietuvai vaduoti sąjungos vicepirmininku ir Detroito skyriaus pirmininku.

Lietuvai vaduoti sąjungos Detroito skyrius turėjo energingų žmonių, išvystę plačią ir aktyvią veiklą. 1942 metų lapkričio mėn. 1 d. labai gerai suorganizavo Lietuvos prezidento Antano Smetonos sutikimą Detroito.

Sutraukė minias lietuvių ir per tą vieną dieną surinko 700 dolerių aukų Lietuvos reikalams. Lietuvai vaduoti sąjungos leidžiamai 'Timeless Lithuania' knygai skyrius surinko ir išsiuntė centrui 501 dolerį. 1944 m. skyriaus nariai labai aktyviai įsijungė į milijoną parašų rinkimą po peticiją Amerikos prezidentui Roosevelti, kad užtartų Lietuvos reikalus. Parašai buvo renkami lygiai lietuvių ir amerikiečių tarpe. Viena skyriaus narė Ona Vilkenė surinko 7000 parašų. Parašai buvo suvežti į Amerikos Misiijos suvažiavimą 1945 metais. Iš Detroito skyriaus ten dalyvavo 12 asmenų. 1944-1948 metų laikotarpyje skyrius išsiuntė į Vokietiją daugiau kaip už 1000 dolerių paramos lietuviams, pabėgusiems iš Lietuvos nuo rusų bolševikų. Paskui skyriaus nariai rūpinosi lietuvių atvykimu Amerikon. Dr. Jono ir poetės Marijos Sims namai virto ne tik tautininkų ir kitų lietuviškų organizacijų judėjimo centru, bet naujų lietuvių ateivių pereinamąją stovyklą. Lietuvai vaduoti sąjungos Detroito skyrius isteigė 1945 metais Detroito lietuviams "Amerikos lietuvių balso radijo klubą", kurio lietuviška radijo valandėlė ilgą laiką rėmė ir vadovavo Lietuvai vaduoti sąjungos ir vėliau Amerikos Lietuvių

ALTS-gos Detroito skyriaus pirmininkas Jonas Švoba atidaro minėjimą.

K. Sragausko nuotrauka

Meninę programą išpildė Detroito jaunuoliai: Arvydas Šepetytis, Asta Šepetytė, Loreta Petersonaitė, Aida Petersonaitė ir Rasa Baužaitė. K. Sragausko nuotrauka

(Nukelta į 4 psl.)

VLIKo seime Bostone dalyvavęs Simas Kudirka (viduryje) su Vliko pirm. dr. K. Valiūnu ir Bostono aktyviu visuomenininku A. Matijoška. J. Rentelio nuotrauka

PENTAGONAS NERIMAUJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

quipa, antro savo didumo Peru miesto. Ši stovykla tėra apie 150 km. nuo šiaurinės Čilės sienos. Gi į pietus nuo Moquegua ir Čilės šiaurinė teritorija tėra tik dykuma. Taigi šiose dykumose Sovietai apmoko peruviečius kaip panaudoti bolševikų gamintus tankus dykumų karo sąlygose, panašiai kaip kad egiptiečiai juos naudojo kare prieš Izraelį 1973 m.

Pagal kitą "greitosios pagalbos" susitarimą, Peru taip pat gali sulaukti tiekimo oru iš SSSR. Susitarime yra numatyta, teikti pagalbą oro keliu; gi jau dabar Sovietų didieji Aerofloto komerciniai lėktuvai, skrendą iš Murmanskio ir Havana, nusileidžia Limoje pasiūlyti degalus. Sakoma, kad didieji Iliušinai, tūpdami Limos tarptautiniame aerodrome, taip pat neužmiršta atvežti į Peru kai kurias kitas krašte reikalingas kariškas medžiagas.

Peru Karo Aviacijos vadovybė neperseniai gavo iš Prancūzijos 14 greitasparnių, modernių Mirage-5 lėktuvų; netrukus ten tikimasi sulaukti dar 20 tokių lėktuvų. Su jau dabar turimais JAV gamybos kariškais lėktuvais, Peru aviacija galinti labai veiksmingai paremti savo jau turimas ir dar gausimas šarvuotų divizijas. Be šitų Peru valdžia dar yra užsakiusi Amerikoje ir Prancūzijoje netoli šimtinės įvairių modernių lėktuvų, kurie turėtų pasiekti Peru kariškų aerodromus 1975-76 m. Be to Peru stengiasi pirkti JAV įvairių raketų, tinkamų šaudyti į tankus iš naujai užsakytų lėktuvų.

Žinoma ir Čilė ginkluojasi, pirkdama lėktuvus ir raketas kaip JAV, Anglijoje taip ir kitose valstybėse. Tačiau Peru, šiuo momentu yra žymiai stipresnė pozicijoje už savo pietinį kaimyną. Vienok, pagal žinovus, Čilė turinti šokią tokį karo laivyno pranašumą prieš galimą agresorių. Čilės karo laivyne yra du JAV Brooklyn klasės kreiseriai, kurie yra daug galingesni už Peru britiškuosius Ceylon klasės tokio tipo karo lai-

vus. Abejotina ar Čilė drįstų rizikuoti stačiakakčiai savo karo laivais pulsti Peru, jeigu toks karas prasidėtų. Kažin ar nebūtų geriau, jeigu kaip Čilės taip ir Peru kariški valdovai susirinktų bendro posėdžio ir išsiaiškintų visus abudu kraštus liečiančius reikalus. Jeigu būtų išvengta karo, tada iš to laimėtų tik tų kraštų dirbantieji, nuo kurių ir priklauso ar demokratijos galės įsistiprinti prie Ramiojo vandenyno gražių pakrančių.

MECHANICS

Factory and equipment maintenance. Must have some knowledge of Mechanical & Electrical work, Welding and Carpentry. Will train also. Plant is at East 79th St. near Woodland. Starting salary \$4.00 per hour. Much room for advancement depending on ability and desire.

Call 216-881-5214 (92-1)

WANTED JOURNEYMEN MACHINISTS TURRET LATHE

Must have job shop experience and be able to set up and operate from blue prints. High hourly wage plus overtime and benefits.

ACRE MACHINE PRODUCT 1315 W. 78 St., Cleveland, Ohio (92-1)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP REGISTERED NURSES

For a 250 bed accredited hospital. For all services and all shifts. Excellent starting salary. Differential for evening and night shifts.

Also LABORATORY TECHNICIANS NUCLEAR MEDICINE TECHNICIANS REGISTERED X-RAY TECHNICIANS

Challenging opportunity to work in a community oriented hospital and participate in a progressive program of patient care. Excellent starting salaries commensurate with training and experience. Liberal benefit program and free lighted parking.

DETROIT OSTEOPATHIC HOSPITAL

12523 3rd Ave. Detroit, Michigan 48203 313-869-1200 Ext. 43 (90-2)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE SET-UP AND OPERATORS

For DAVEN PORT and BROWN & SHARP. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. 1ST & 2ND SHIFTS

Excellent opportunity, paid holidays and medical plan. Apply call or write to: PLANT MANAGER

THE BRISTOL SOCKET SCREW CO.

4 PINES BRIDGE RD. BEACON FALLS, CONN. 06403 203-888-0504 (85-94)

★

★

Excellent opportunities for four mechanics at AMSTAR's largest sugar refinery

We're located at 7417 N. Peters St. in Arah, La. We're at the end of the St. Claude bus line. We have an employees parking lot. We have a wide range of Corporation paid benefits including life, surgical, medical, major medical, hospitalization and pension plans. We have guaranteed annual wage of 2040 hours per year commencing February 1, 1976.

All applicants for the positions listed below must have equivalent of 4 years journeyman experience.

1 SHIFT ELECTRICIAN—\$5.15 per hr. Shift Work High voltage, troubleshooting on controls and switches, general overall electrical maintenance. Some electronics. Rotating shifts. 7days/week coverage. Phone Mr. Gram.

1 NO. 1 INSTRUMENT MECHANIC—\$5.03 per hr. Installs, repairs, tests, overhauls electronic and hydraulic instruments. Phone Mr. Gram.

AMSTAR CORP.

504-271-5331, Ext. 346

for information

An Equal Opportunity Employer

■ Laiškai Dirvai

DEMOKRATIŠKU KELIU

Mūsų miesto bendrinė organizacija sukvietė visu tame mieste esančių lietuvių organizacijų ar jų padalinių atstovus aptarti visiems lietuviams svarbų įvykį ir išrinkti bendrą komitetą tą įvykį apvaikšėti.

Į susirinkimą atvyko 28 organizacijų atstovai ir 5 pavieni asmenys. Susirinkusiųjų tarpe buvo vietos LB apylinkės atstovas, jos valdybos pirmininkas.

Svarstant reikalą ar rinktiną bendras komitetas, L.B. Apylinkės pirmininkas arogantiškai pareiškė, kad jokio komiteto nereikia, nes tą visą reikalą, dėl kurio aptarimo organizacijų atstovai susirinko, tvarko ir tvarkys tik LB apylinkė, kad jų pirmininkas pasikvies ką norės ir kas jam atrodys bus reikalinga, o jei susirinkusieji norės patys tą įvykį apvaikšėti, tai to be jo negalės padaryti.

Susirinkusieji atstovai tą kalbą išgirdę apstulpo, o atsipeikę sujudo, subruzdavo ir pasipylė pasiūlymų replikomis. Nepaisant LB apylinkės pirmininko pareiškto ultimatumo susirinkimas nutarė rinkti bendrą komitetą 7 asmenų sudėties; balsuojant prieš sakė 29 asmenys, prieš vienas asmuo, o susilaikė 4.

Iš susirinkusiųjų nuotai kos matėsi, kad į komitetą LB atstovui bus sunku patekti. Vienas atstovų pasiūlė į komitetą rinkti tik 6 asmenis, o septintuoju te būnie ex officio LB atstovas, kad tuo būdu nuramintų karinagai nusiteikusį LB pirmininką. Susirinkimas tą pasiūlymą priėmė. LB pirmininkas, atrodė, taip pat tuo buvo patenkintas, nes ir jis siūlė kandidatus į renkama komitetą. Išrinktieji 6 asmenys ir ex officio LB apylinkės pirmininkas tuoj po susirinkimo, toje pat salėje, pasiliko pirmam komiteto posėdžiui ir pasiskirstė pareigomis. LB apylinkės pirmininkui teko to komiteto vicepirmininku būti. Atrodė, kad surastas bendras veiklos ir sugyvenimo darumas. Neilgam LB apylinkės pirmininkas nenurimo. Matomai apsigalvojo, kad jam teko permaža valdžios. Į sekantį komiteto posėdį, lapkričio 27 d., ateidamas atsivedė dar 8 savo šalininkus ir pareiškė, kad jie visi įeis į komitetą pilna teisiais nariais, o jis pats ir

dar jo vienas pavaduotojas bus to komiteto pirmininkas.

Taip vaizdžiai pasijuokta iš tų 28 organizacijų, kurios rinko komitetą.

Tokie 'stebuklai' vyksta ne kur kitur, o čia Amerikoje. Tyčia neišvardinau vietovės, nes ir taip pakankamai gėdos mūsų miesto visuomenei. Jei tas LB apylinkės pirmininkas pareikalaus galėsiu pranešti ir vietovės pavadinimą ir pirmininko vardą ir pavardę.

Gi rašau todėl, kad būtų aišku kur eina L. Bendruomenė jos pasirinktu 'demokratijos keliu'.

Stasys Šimoliūnas.

MIGLOS SAVIESIEMS

Ką tik įvykusiame Inžinierių-Architektų suvažiavime Chicagoje dr. Z. Rekašius skaitė bene trečią kartą kartojamą paskaitą: "Demografinės tendencijos Lietuvoje". Paskaitai naudota statistika – sovietiniai gyventojų surašymai 1959 ir 1970 metais.

Net nebandydamas surašymo duomenų surišti su Nepriklausomos Lietuvos gyventojų skaičiumi, paskaitininkas ėmėsi 'patikrinti' tuos surašymo duomenis, ieškodamas "atitinkamo gyventojų kaitos modelio". Tokiam modeliui jis suradęs paprastą matematinę formulę, kuri leidžianti apskaičiuoti kasmetinį Lietuvos gyventojų skaičių net 1/3 procento tikslumu. Tuo jis ištikinęs, kad sovietų paskelbtoji statistika esanti tiksli ir tikra.

Savo formulės skaičius bevartydamas dr. Rekašius padarė sekančias išvadas ir pranašystes:

1. Bendras Lietuvos gyventojų skaičius 1981 naujo surašymo metais turės pasiekti apie 3,2 mil. (Nepr. Lietuvoj 1940 m. skaitoma buvo 3,215 milijonų D.A.)

2. Lietuvos gyventojų niekad negalėsia būti daugiau kaip 4,3 milijonai.

3. Lietuvių procentas pakilsias nuo 80,1% iki beveik 82%.

4. Rusų procentas nukrisias nuo 8,6% iki 8,3%.

5. Lenkų procentas taip pat šiek tiek sumažėsias.

Bendroje išvadoje dr. Rekašius pasisakė, kad lietu-

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania kviečia visus korporantus su šeimomis, draugais ir pažįstamais į

NAUJŲJŲ 1975 METŲ SUTIKIMĄ CHICAGOJE

1974 m. gruodžio mėn. 31 d.

LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE

6422 SO. KEDZIE AVE.

Telef. 778-9878

Vietos rezervuojamos ir pinigai sumokami iki gruodžio mėn. 21 d. pas Bronių Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 778-7707.

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų Valdyba maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti tradiciniame

NAUJŲJŲ 1975 METŲ SUTIKIME

savuose namuose, 1974 gruodžio 31 d. 9 val. 30 min. vakaro.

Mūsų ponių pagaminti valgiai, šampanas, gera muzika ir šeimyninė aplinka užtikrins tikrai linksma nuotaiką.

Įėjimas \$8.00 asmeniui.

L. A. Tautinių Namų Valdyba

P.S. Dėl rezervacijų prašome kreiptis į B. Dūdą tel. 413-0192, Ed. Balcerį — 820-1620, G. Rukšėną — 663-4502.

viamis negresias išnykimas. Kas kita, esą, su latviais: "latvių tauta išnyks, nes ji nutarė nusižudyti".

Atkreipus dėmesį, kad sovietų statistika skelbiama tik ja "nupudravus ir nutinkavus iki nebeatpažįstamo laipsnio", prelegentas piktokai abejones 'paneigė'. Suvažiavime nebuvo progos išsiaiškinti:

1) Kodėl paskaitininkui prirėmė griebtis naujų matematinų formulų, paremtų neaiškiais gyventojų kaitos modeliais, o nebuvo pasinaudota visur priimtu metinio prieauglio skaičiavimu?

2) Ar pats dr. Rekašius tiki savo skaičiavimais, kurie lietuvių tautai numato 'Prokrusto lovą' ir 'nukapojimus', jeigu tą 'lovą' tauta praaugtų?

Jis nepaaiškino kas tautos augimą varžys ir neleis augti kartu su kitomis tautomis. Kitų autorių skaičiavimai rodo, kad rusų - vokiečių nenuteriata jau 1968 metais Lietuva būtų turėjusi virš 4 mil. gyventojų.

Šių metų spalio mėn. 'Aiduose' Vytautas Vaitiekūnas paskelbė kruopščiai paruoštą Lietuvos gyventojų kaitos studiją. Kas ją skaitė visiems turėtų būti aišku, kad naikiamos mūsų tautos ir Lietuvos gyventojų kaitos neapimsi jokiais formulėmis. Užtat, visai nesuprantami dr. Rekašiaus sumetimai 'išrasti' kažkokius modelius bei formules ir skelbti tik tuo pagrįstus skai-

čius, kurie lyg užsakyti rodytų:

1. Kad sovietinė statistika yra tikra,

2. Lietuvių tautai negesia išnykimas, todėl kalbos apie genocideines okupanto priemones neturi jokio pagrindo,

3. Rusų procentas ateityje ne tik nedidės, bet sumažės ir Lietuvos kolonizavimo pavojus yra 'tušti plepalai'.

4. Latvių tauta rusų valdžioje pati 'sudurnavojo' ir nutarė nusižudyti; okupantas čia niekuo nekaltas.

Man atrodo, kad rusai jau seniai laukė tokių formulų, kurios 'moksliška' pateisintų jų užimtų kraštų 'šeimininkavimo' pasekmes. Deja, dr. Rekašiaus formulės tiek pat teigtikina, kiek ir ano ruskelio tvirtinimas, kad Maskvos fabrikai gamina apelsinus. D.A.

FULL TIME ELECTRONIC ASSEMBLERS WANTED

Experienced in soldering and printed circuits. Board assembly required.

EASTERN ELECTRONICS MANUFACTURING CORP.

42 Nelson Street East Hartford, Conn. 203-528-9821

An Equal Opportunity Employer (90-92)

WELDER—LAYOUT

Must be experienced in structural layout. Days. Full time, 55-60 hours. Only experienced need apply. U.S. Welding & Fabricating, 8609 Stone Rd., independence, Ohio 216-524-3806. (86-92)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Žemės ūkio Akademijos veikla ok. Lietuvoje

Neseniai Dirvos skaitytojai skaitė gražų ir turiningą Igno Andrašiūno rašinį apie Žemės ūkio Akademiją. Prieš akis atgijo istorinė tikrovė: Akademijos steigimo iniciatyva ir tiesiog stebuklingas tos aukštosios mokslo institucijos augimas, stiprėjimas. Jėgos, kurios Žemės ūkio Akademiją įkūrė, buvo lietuvių patriotizmas, atsidavimo noras dirbti laisvę atgavusiai tėvynei ir nuostabi idealo sąsaja su gyvenimo praktika.

Šiais metais Akademia mini savo auksinę sukaktį. Okupantas nedrįso tos aukštojo mokslo institucijos panaikinti. Okupantas pasigriebė laisvos Lietuvos mokslo įstaigą ir pasinaudojo jos struktūra, darbo metodais ir laimėjimais. Kad ir kaip derdami Nepriklausomos Lietuvos laimėjimus, okupantai priversti tais laimėjimais ir dabar išsilaikyti ir juos išnaudoti. Akademijos sukakties proga Akademijos rektorius Zigmas Urbonas suteikė platoką pokalbį okupacinei spaudai, atidengdamas kai kurių nūdienės veiklos dvainių.

Dabar Akademia perkelta į Noreikiškes. Katedrų buveinės buvo paskirstytos Noreikiškių dvaro pastatuose. Vėliau pristatė daugiau patalpų. Iš Nepriklausomos Lietuvos laikų Akademijoje dirba biologas S. Mastauskas, docentas M. Mickis, prorektorius J. Bulavas, docentas P. Sklėrius. Pokalbio "rimtumas" yra sovietinis. Pa prašytas bent trumpai aptarti senų dienų darbus, rektorius bematant prisiminė, kad "1935 metais Akademijos komunistai ir komjaunuoliai pagrindininkai ant centrinių jų rūmų stogo iškėlė raudoną vėliavą".

Draugas rektorius nėra palankus "buržuazijos valdymo metams". Tada Akademijos absolventai, esą, buvo bedarbiai. Stigė lėšų, kabinetų, mokslo personalo.

Dabar Akademijoje dirba 300 dėstytojų ir mokosi 6000 studentų. Iš pokalbio nelengva suprasti kurių kvalifikacijų yra Akademijos auklėtiniai? Atrodo, kad po Akademijos skraiste dabar išleidžiami įvairiopi žemės ūkio specialistai. Jų dauguma yra žemės ūkio technikai. Todėl visad noriai kalbama apie išleistųjų skaičių niekad nekalbama apie jų mokslinį išprusimą, apie mokslo titulus. Tą prielaidą patvirtina prasitarimas, kad Akademijos auklėtiniai skiriami neaukšto specialumo pareigoms tarybiniuose ūkiuose ir kolūkiuose. Čia gi šie jaunuoliai susiduria su sunkumais, jie nepritampa prie kolūkinio darbo specifikos, sulaukia priekaištų, blaškosi — vis keisdami savo darbo vietas. Todėl įvestas skaičiavimas (?), programavimas (?). Tai vis specifiniai žemės ūkio techniko reikalai.

Kai kada tai matyti taikoma tikrai aukštam mokslui siekti. Studentus siunčia specializuotis netgi Maskon, kur prasideda ir baigiasi sovietinio mokslo — ir jo laumo — viršūnės.

Rektorius nusiskundė, kad Akademijos auklėtiniai kolūkiuose taiko savo išmonies sistemas, dažnai susikivirčija su administracija. Net 40 paskiros ūkininkavimo sistemos atsirado dėl to išsibarstymo. Ir tai dėlto, kad įvairiškai tvarkomasi ūkiuose.

Kad būtų išlaikytas vienodumas, reikia gilesnio išsilavinimo, sprendžia rektorius.

Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubo ir Lietuvių Tautinių Namų rengiamos popietės gražiai išpildytos vietos lietuvių visuomenėje ir turi savą pobūdį, charakterį. Kiekviena popietė duoda progą josios dalyviams arčiau susipažinti su tos ar kitos srities iškilėmis asmeniu, pasireikšusiu savo darbais, kūryba ar menu. Paskutiniojo popietėje susipažinta su Lietuvos laisvės kovų istoriku ir mūsų karių biografo pulkininku lt. Kaziu Ališausku. Popietės data sutapo su Lietuvos kariuomenės atsteigimo sukaktimi. Popietėje dalyvavo gerokai per šimtą dalyvių, kurie programos slinktyje buvo nukelti į nepriklausomybės atstatymo laikotarpį ir supažindinti su to meto mūsų kariuomenės uždaviniais ir žygiais.

Popietę pradėjo trumpu žodžiu inž. J. Jurkūnas, pranešdamas, kad Kazys Ališauskas asmeniškai popietėje negalys dalyvauti, nes esąs tik ką išėjęs iš li-

rius. Todėl smarkiai veikla "marksistinės-lenininės teorijos katedra". Ši indoktrinacinė katedra visiems studentams privaloma. Prasti pažymiai nustato studento karjeros bėgius. Savo pokalbyje rektorius Zigmas Urbonas nuolat jungia išmanyto žemės ūkio mokslo su savoka su politinio išsilavinimo sąvoka. Taip atrodo, kad žmogus, neišmanęs leninizmo, negali būti geras agronomas, miškininkas, ar gyvulių ūkio žinovas.

"Šiandieną aišku viena", — tvirtina rektorius, "specialistų su aukštuoju mokslu turėsime ruošti žymiai daugiau".

Per sovietinį periodą Akademia išleido, kaip sako rektorius, 11,000 specialistų. Galima spėti, kad šie specialistai nebuvo aukštojo mokslo diplomus gavę asmenys. Rektoriaus susirūpinimas patvirtina, kad Akademijos baigimo skraiste dengiami ir vidurinio žemės ūkio specialistai. Galima taip pat įtarti, kad Žemės ūkio Akademia Noreikiškėse mokslina studentus eksportui, i Sovietų Sąjungos žemes, i tolimus nuo Noreikiškių sovietinius kolūkius. Studentų siuntimas praktikai i Maskvos daržininkystės kombinatus yra ryškus mokslo ok. Lietuvos potencialo genocidas.

Popietė su Kaziu Ališausku

goninės. Programą vesti pakviečiama LMF narė Vilija Kerelytė.

Gen. Mikas Rėklaitis pasėka plk. lt. K. Ališausko biografiją ir raštiją. Jo raštų mėgstamiausia tema — Lietuvos nepriklausomybės kovos, jų nagrinėjimas. Šiuos straipsnius, studijas autorius spausdino kariniuose žurnaliuose. Chicagoje gyvendamas K. Ališauskas pakviestas Lietuvos Enciklopedijos karinio skyriaus redaktoriui. Ir tą uždavinį jis pasigėrėtinai vykusiai atliko, patiekdamas karinių terminų aptarimus, karių biografijas ir, svarbiausia, lietuvių laisvės kovų, sukilimų aprašus. Atskirai K.A. parengė ir išleido "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės I tomas. Priedo M. Rėklaitis paryškino auditorijai keturias schemas, žemėlapius, vaizduojančias laisvos Lietuvos kariuomenės didesnes kautynes.

J. Jurkūnas apibūdino Kazio Ališausko knygą "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės", kaip jis sakėsi, ne kaip kritikas ar recenzentas, o tik kaip skaitytojas. "Ši knyga yra didelė dovana lietuviui", kalbėjo J. Jurkūnas. Ji vaizdžiai savo 428 puslapiuose, teikia skaitytojui lietuvių kovų su bolševikais, bermontininkais ir lenkais apžvalgą ir herojiškumą. Knyga lengvai skaitoma, joje aiškus minčių dėstymas.

Lt. J. Brazys perskaitė plk. K. Ališausko parašytą šiai popietei kalbą. Autorius save vadina ne istoriku, o tik istorijos, tiesos mylėtoju ir tik matydamas tiek karinėse žiniose, tiek pasakojimuose apie kariuomenę spragų, pradėjęs pats rašyti ir ryškinti faktus. Toliau jis apžvelgia L. kariuomenės nuolatinį stiprėjimą ir kritiškai vertina pasitaikiusias nesekmes ar parodytą nerūpestingumą. Pateiktus skaičius, kovose žuvusių savanorių-kūrėjų, karių, šaulių, partizanų.

Popietėje dalyvavo, sakyta, plk. lt. K. Ališauską atstovaujant, visa jo šeima: M. Ališauskienė, jų dukra ir sūnus su šeimos. Visi jie dėmesingai sekė programą ir pareiškėms. Pabaigoje M. Ališauskienė savo vyro ir vaikų, vaikaičių vardu nuoširdžiai padėkojo už gražų K. Ališausko asmens ir jo raštijos apibūdinimą ir malonų supažindinimą. "Mes visi (šeima; didžiujamės, kad turime Kazį Ališauską", baigė padėką.

(esmv)

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGŲ SUVAŽIAVIMAS

Gruodžio 28 — sausio 1 dienomis Rochesteryje, N. Y. įvyks antrasis šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas. Pagrindinis šio suvažiavimo tikslas yra pradėti konkrečiais būdais ruošti artėjančiam Pasaulio Lietuvių jaunimo trečiajam kongresui, kuris įvyks kitų metų pabaigoje Pietų Amerikoje. Pati programa šio suvažiavimo bus gan įvairi. Suvažiavimo ruošimu rūpinasi ruošos komisijos pirmininkė iš Rochesterio Jūratė Krokytė, o programa rūpinasi Kanados ir Amerikos PLJS centro valdybės.

Šiuo laiku Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos stovis yra ypatingai neaiškus, nes dar nėra priimtas statutas ir nėra sudarytos jaunimo tarybos. Tad pirmasis užsimojimas sudaryti jaunimo tarybą iki suvažiavimo. Visos Amerikos LB apygardų valdybės bus kviestos praveisti rinkimus sudarius kandidatų sąrašus. Kandidatuoti gali visi no-

rintieji, tik reikia tai pareikšti atitinkamai apygardos valdybai iki gruodžio 20. Tarybon išrinktieji suvažiavime atstovaus atitinkamai į suvažiavimą atvykti kviečiami ir visi kiti.

DR. K. PAUTIENIS PAS FLORIDUS ŠAULIUS

LŠS Centro Valdybos narys dr. K. Pautienis iš Clevelando gruodžio 1 d. Juno Beach būrio šauliams ir svečiams skaitė paskaitą temą "Rūkymas ir širdies ligos".

Prieš paskaitos pradžią Juno Beach šaulių būrio vadas P. Mikšys susirinkusiems paskaitos klausyti šauliams pristatė svečius, kurių tarpe buvo prelatas J. Balkūnas, žinomas visuomeninkas, solistė Prudencija

Bičkienė su vyru bei Lake Worth Lietuvių Klubo kai kurie nariai.

Savo įdomioje paskaitoje prelegentas priminė klausytojams, kad rūkymas kiekvienam žmogui yra nepaprastai kenksmingas, sukelia vėžį ir kitas sunkias pagydomas ligas. Doktoras skatino visus, kurie tik gali, atsikratyti šio žalingo sveikatai papročio; gi po paskaitos prelegentas atsakinėjo į klausytojų klausimus.

Paskaita įvyko A. ir A. Pilipavičių "Ocean Lodge" motelio salėje. Po paskaitos šeimininkai pavaišino visus susirinkusius paskaitos pasiklausyti svečius ir vietinius šaulius. (ab)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Šis bei tas SKIRPSTAS

Kultūros darbus rikiuojant į tikresnę vėžę, po savos kalbos — eina rūpestis savai knygai. Jau prieš šimtą metų pavergėjo į skurdą nustumtas lietuvis suprato, jog knyga — svarbiausias šviesos ir kultūros bei tautinės gyvybės šaltinis. O šimtą buvo ir sukaktis nuo savos spaudos atgavimo, kai lig 1904 m. caro valdžia kalėjimais ir Sibiru baudė, nevieną nukankino ar nužudė dėl lietuviškos knygos. Tačiau šią sukaktį, kiek iš spaudos girdime, tartum nepaslinkome tinkamai atžymėti visuotinesniu mastu, vien tik Detroito lietuviai susiprato ir ryžosi, bet mūsų visuomenė atpratusi nuo kultūringų renginių, sunkiai patraukiamo. O vis dėlto verta dėti pastangų ir kilti iš nuosmūkio.

Mums gi tokia proga rūpi ne tik ta 1904m. data ir praeities įvykiai, bet drauge svarbu ir — ta dingstimi pasinaudojus žvilgtelti į dabarties būklę. Tad vertėjo, centrams paskatinti ar ir suplanavus, garsiau prabilti apie mūsų svetur vargstančią dabartinę knygnešystę, nes dėl to nejučiom imame nukultūreti, nesigėdime materialius dalykus vis aukščiau pagarbinti, nei gryo idealizmo vertybes. Vertėjo paieškoti būdų, kaip savą knygą pakelti iš skurdo. Deja, prasnausta. Gal vėl retkarčiais padejuosime dėl knygos vegetavimo, bet tai bus lyg iš pareigos ar įpročio, nes kai atsirado gyva proga visuotiniau sušukti — tylėjome.

• Tačiau šią sukaktį dar galima nors už uodegos sučiupti — pratesti ateinantiems metams. Juk tai 1865 m. Vahjevo raštu buvo uždrausta lietuviška spauda ir — nuo tos datos gimė toji garbinga mūsų istorinė knygnešystė! Ypač kad ir dabar turime kai ką panašaus: tėvynėje laisva, padori ir teisinga spauda vėl žiauriai uždrausta, o leidžiama skaityti tik tie meli ir rusiškom užmačiom atmiešti spaudiniai, kuriuos praleidžia maskvinio tautų žudiko ranka!

O negincytina, jog mums svetur tautinei gyvybei išlaikyti ir kultūrai kelti — būtina mylėti savą knygą. Betgi praktikoje matome ką kita. Todėl anų knygnešių pavyzdžiu pasekdami, per visus 1975 metus galime, nuoširdžiai stengdamiesi, nemaža gerų projektų įvykdyti. Juk ne vieno Detroito pareiga savą knygą įvertinti. Kiekvienas turime jausti, kokia didelė yra knygos įtaka visuomenės kultūriniam lygiui, kokia tautinė pareiga lietuviui branginti savos kultūros lobius.

• Čia Kultūros tarybai vienas skubiausių uždavinių. Išmėginti visus būdus, įtraukti kuo daugiau žmonių, suruošti kuo įvairesnių knygos pagerbimų, nagrinėjimų, parodų ir tt.

Sukelti visuotinį domesį! Sukurstyti apie tai daugiau raštų spaudoje. O kur mūsų Knygos Mylėtojų draugija? Kur paskirų žymesnių autorių gerbėjų telkiniai? (Kaip kitose tautose yra: Šekspyro, Dantės, Ibseno ir kt. autorių gerbėjų dr-jos).

Premijų turime, tiesa, bet jų ieškotina dar daugiau, kad kiekviena vertesnę knygą vis būtų ypatingiau iškelta, pagarsinta. O kultūrinės draugijos tepasirenka kurią nors knygą (ne vien šiais metais leistas) — tesusidomi turiniu, tepadiskutuoja. Irgi reikėtų paskatinti įvairius sambūrus, kad teiktų žymesis, be jokio pinigų, pvz. Istorikų dr-ja už istorinį turinį, mokytojai, inžinieriai ir kt. vėl savo ruožtu; net ir partijos gali rasti sau artimesnio turinio veiklą. O juoba lokalines dr-jos: aukštaitai, dzūkai, žemaičiai — už savo krašto vaizdus ar veikėjus, net už saviškio autoriaus kūrinį. Taip pat moterys mėgsta skaityti, jų gana daug sambūrių, tegul atžymi knygnešių sukaktį. Štai žurnalas Moteris gražiai pradėjo: vykdo novelės konkursą! Be abejo, galėtų ką panašaus vykdyti ir LB per apylinkes, bet, regis, per daug kliūčių.

• Taip visiem sukelti į kojas reikia nemaža veiklumo, savaime niekas nepasidaro. Bet darbininkų dar nestingame, tik nuoseklaus organizuotumo nėra. Įdomu pasiklausyti šių dienų knygnešių balso, kaip knygą vargsta ir kas ją dar vertina — jie tai puikiai žino. Šiandieninį mūsų inteligentų palyginkime su skurdžiu savamokslu, kuris prieš 100 metų už savą knygą į Sibirą ėjo, bet idealizmo neatsizadėjo. Verta įkurti nuolatinę Knygos Kuorų tarnybą, nes tikrai — be knygos mes nukultūresime. Gal ateinančiose šventėse, gausiau susiburdami, kai kuris pasvarstysime, gal ir pasiryšime siūlytis Kultūros tarybai su konkrečia paslauga. Prie gausių ir brangių vaišių argi nekils noro lygia dalia ir dvasiniu penu pasipildyti, kuo nors ypatingiau šventes atžymėti. O Naujus Metus pradėkime su daug jautresniu ilgesiu, savai kultūrai.

Jeigu anglų kalba nėra jūsų gimtoji kalba...

Jūs galite pagerinti savo pajėgumą kalbėti, skaityti ir rašyti angliškai Cuyahoga Community College's Metropolitan Campus šią žiemą.

High School baigimas nėra būtinas registracijai į šias klases.

Ziemos ketvirtis prasideda sausio 6 d. ir klasė yra dieną arba vakarais.

PAPILDOMOMS INFORMACIJOMS anglų kalbai, kaip antros kalbos programa CCC, skambinkite:

Ray Ackley, 241-5966, Ext. 364

Metropolitan Campus

Cuyahoga Community College

Dalis svečių ALTS-gos Detroito skyriaus suaktyviniame minėjime prie vaišių stalo: R. Vaitiekaitienė, A. Petravičius, P. Gaizutienė, A. ir S. Bludžiai, V. ir L. Mingėlos, J. Gaizučio nuotrauka

ALT S-gos Detroito skyrius minėjo sidabrinę sukaktį

(Atkelta iš 1 psl.)

Tautinės sąjungos skyriai ir jų nariai. Detroito lietuvių organizacijų centras organizacijų centras organizuojasi tautininkų dr. Jono ir Marijos Simų namuose.

Naujai atvykstantieji lietuviai, tautininkai iš Europos pabėgėlių stovyklų Amerikon jungėsi čia į bendrą tautininkų veiklą. Detroito jie stoji nariais į Lietuvai vaduoti sąjungos skyrių ir vėliau į Amerikos lietuvių tautinės sąjungos skyrių.

1949 metų liepos mėn. 23 d. Lietuvai vaduoti sąjungos Detroito skyrius persiorganizavo į Amerikos lietuvių tautinės sąjungos skyrių. Tai šiandien ir švenčiame tą jubiliejų.

Prisijungiant naujai atvykstantiems tautininkams, skyrius pasiekė arti šimto narių. Kartu kilo naujų planų ir darbo entuziazmas. Jau 1950 metais nutarta skyriui pirkti namus kultūriniams reikalams, išrinkta namų pirkimo komisija, atsirado iš narių tarpo pasižadanti tuojau įnešti tam reikalui po 1000 – 500 – 300 dolerių. Labai gaila, kad pasiduodant pašalinėms pagundoms, nebuvo išnaudota gražus narių entuziazmas ir proga.

Bendroji Tautinės sąjungos Detroito skyriaus veikla derinosi prie bendrosios Tautinės sąjungos veiklos, tikslu, Lietuvos ir lietuvių aktualijų reikalų, bendradarbiaujant su kitomis lietuvių organizacijomis, kur buvo visų lietuvių bendras reikalas.

Skyrius rengė koncertus, vaidinimus, meno parodas, paskaitas, minėjimus, pagerbimus, šeimyniškus su svečiais pobūvius, gegužines, išvykas, rėmė bendrus Tautinės sąjungos užsimojimus.

1956 metais Tautinei sąjungai rengiant Washingtono lietuvių sąskrydį, iš Detroito skyriaus jame dalyvavo apie 40 asmenų, nuvežta eksponatų parodai ir paramta pinigais. Tais pačiais metais skyriaus su kitomis tautininkų sambūriui priklausančiomis organizacijomis Detroito buvo gražiai sutiktas, priimtas ir pagerbtas Nepriklausomos Lietuvos diplomatinės šefas Stasys Lozoraitis. Lietuvos prezidentas Antanas Smetona Tautinės sąjungos Detroito skyriaus ar jo iniciatyva su kitomis lietuvių organizacijomis buvo Detroito tinkamai paminėtas bei pagerbtas jo mirties 10, 20 ir 25 metų sukaktuvių proga. Gi šiais metais Detroito lietuvių organizacijų komitetas, sudarytas Tautinės sąjungos skyriaus valdybos iniciatyva, surengė Lietuvos prezidento Antano Smetonos paminėjimą bei pagerbimą jo gimimo 100 metų ir mirties 30 metų sukaktių proga. Be to atitinkamomis progomis skyriaus buvo paminėti ir pagerbti Antanas Oliš, Juozas Bačiūnas, Bronius Balutis, 75 metų am-

žiaus sukakties proga mūsų nariai Alf. Gilvydis ir Vincas Šarka.

1959 metais ir 1973 metais Detroito skyrius organizavo Tautinės sąjungos seimus.

Remta įvairiomis progomis tautinė spauda, Vilties Draugija, Lietuvos Nepriklausomybės Talka, Balfas, skautai be sporto organizacijos.

Skyriaus veikla daugiausia kryo į lietuvišką kultūrinę sritį, nors čia skyrius daugiau patirdavo nuostolio negu pelno. Ši reikala gražiai apibūdė mūsų skyriaus garbės narė poetė Marija Sims 1952 metais po vieno didelio koncerto taip: "Beveik visi mūsų kultūriniai parengimai neša nuostolius doleriniu požiūriu, bet kultūrine ir lietuviška dvasia jie yra pelningi". Piniginės naudos, kad ir nedidelėmis sumelėmis, skyrius daugiau gaudavo iš paprastesnių ir mažesnių parengimų. Tik išimti sudarė viena nemaženo paroda ir pora vaidinimų, kurie gražiai papildė skyriaus finansus, tai buvo 1964 ir 1966 metais.

Tiek draugai skyrius, tiek atskiri jo nariai aktyviai jungiasi su kitomis organizacijomis į bendrą lietuviams naudingą ir reikalingą darbą. Nemažai skyriaus nariai prisidėjo prie Lituanistinės mokyklos, Detroito lietuvių mokytojų draugijos, Lietuvių Bendruomenės, Detroito apylinkės, skautų, Lietuvių radijo klubo, Detroito lietuvių kultūros klubo, Detroito lietuvių organizacijų centro, Balfos, Lietuvių Šaulių Sąjungos Centro ir vietos kuopų ir Lietuvių namų organizacijos darbuose. Ne vienoje lietuviškoje organizacijoje Detroito skyriaus nariai užėmė ir užima vadovaujančias vietas ir nuoširdžiai dirba. Dėl to reikia pasakyti, kad skyriaus narių aktyvus įsitraukimas kitų organizacijų darbuose, kartais silpnina paties skyriaus veiklą. Tačiau ir šiuo atveju tautininkai daugiau žiūri bendro lietuviško reikalo, nenori atitraukti savo narių nuo naudingų lietuviams darbų, kad ir dirbamų kitų organizacijų vardu. "Tautininkai dirba lietuviams ir lietuviui" – šiais žodžiais baigė pranešimą.

Dar Jonas Švoba kalbėjo ir ALTS-gos leidžiamos knygos "Tautinės Minties keliu" ir kvietė ją remti – būti jos mecenatais. Įmokėję 100 dol. bus mecenatais, 50 dol. garbės nariais ir 20 dol. nariais.

Iškilmingas posėdis baigtas visiems sugiedant Lietuvos Himną.

MENINĖ DALIS

Meninę dalį atliko jaunimas ir aktorius Karolis Balys. Aida Petersonaitė klarnetas. J. Gaizučio nuotrauka

naitė. Asta Šepetytė fleita pagrįjo: "Sonata in F. Major" ir "Kur bėga Šešupė". Jai akompanavo broliukas. Jauna balerina Rasa Baužaitė pašoko šoki, kuris buvo ištrauka iš baleto Gulbių ežeras. Jaunimas publikos buvo gerai įvertintas ir jiems sukeltos didelės ovacijos. Ilgaus plovimais jie buvo palydėti po kiekvieno pasirodymo.

Aida Petersonaitė – klarnetas. J. Gaizučio nuotrauka

Rasa Baužaitė scenoje iš Gulbių ežeras.

J. Gaizučio nuotrauka

Asta Šepetytė –flute.

Joana Švobienė ir Stefa Kaunelienė jaunus menininkus apdovanojo: mergaitėms įteikdamos po puokštę gėlių, o berniukui prisegdamos baltą gėlę prie krūtinės.

Detroitas gali didžiulius savo jaunimus. Jo yra visur. Jie groja, kankliuoja, šoka, dainuoja, piešia, sportuoja ir lietuviškoje veikloje dalyvauja.

Aktorius Karolis Balys išėjęs sceną pasakė: vartosiu

Vytauto Mačernio kūrybą, nuo kurio mirties sueina 30 metų. Vytautas Mačernis artilerijos svedinio pakirstas tragiškai mirė jaunas, vos tik 24 metų sulaukęs. Jis papasakojo porą vizijų: "Šiandien prisiminiau" ir "Sodyba". Padeklamavo eilė rašyti "Angelų sapnu" ir dar pridėjo keletą humoristinių pasakojimų. Svečiai jo programą klausėsi su šypsena ir jam baigus smarkiai plojo, o Joana Švobienė prie krūtinės prisegė gėlę.

Meninei daliai pasibaigus buvo tiekiami pietūs ir jų metu skaitomi sveikinimai. Kiekvienas stalias buvo apkrautas skaniais valgiais ir padėtas šampano butelis. Pradedant pietus skyriaus pirmininkas Jonas Švoba pakvietė pakelti taures ir išgerti už skyriaus jaunus jėgas ir sušukti valio!

Skyrius švėsdamas sidabrinį jubiliejų susilaukė daug sveikinimų: telefonu, raštu ir žodžiu.

Vilties Draugijos pirmininko Kazimiero Pociaus sveikinimą perduotą skyriaus pirmininkui Jonui Švobai telefonu ištiesai kartojau:

– "Didžiai apgailestauju, kad dėl susidėjusių nenumatytų labai svarbių aplinkybių negaliu dalyvauti Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Detroito skyriaus 25-rių metų veiklos sukakties minėjime, nors labai norėjau būti šioje skyriaus jubiliejinėje šventėje.

Tačiau noriu perduoti nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus Vilties Draugijos ir tautinės minties laikraščio Dirvos vardu.

Sąjunga, organizacija ar draugija, kuri švenčia savo veiklos 25-rių metų sukaktį yra egzistuojanti, gyva. ALTS-gos Detroito skyrius šiandien, švėsdamas savo 25-rių metų veiklos sukaktį, įrodo, kad jo veikla yra stiprėjanti ir šakota išsivijus visuomeniame ir kultūriname darbe. Jo darbai įrodo kad šis skyrius dar pagyvens savo veikla ALTS-gos skyrių šeimoje ir gyvuos dar ilgus dešimtmečius".

Toliau sveikino: ALTS-gos Clevelando skyriaus pirmininkas dr. Antanas Butkus, ALTS-gos Los Angeles skyriaus pirmininkas Antanas Mažeika, ALTS-gos Chicago skyriaus valdyba, LB Detroito skyriaus pirmininkas Jonas Urbonas, Ramovėnų Detroito skyriaus pirmininkas Kazimieras Daugvydas, ALTS-gos buvęs Detroito skyriaus pirmininkas Juozas Kripas, Detroito Lietuvių klubo pirmininkas Antanas Musteikis, Balfos 76 skyriaus pirmininkė Rožė Ražauskienė ir sekretorius Vladas Staškus, LŠST pirmininkas Vincas Tamošiūnas, Windsorio lietuvių vardu Mykolas Kizys, Santaros draugijos vardu Motuzas Feliksas, DLOC vardu Antanas Sukauskas ir LKKS vardu Stasys Šimoliūnas.

Neatsiradus daugiau sveikintojų skyriaus pirmininkas Jonas Švoba padėjo ALTS-gos pirmininkei Emilijai Čekienei, programos atlikėjams ir visiems svečiams, nepabijojusiems dėl blogo oro atvykti ir dalyvauti skyriaus 25-rių metų sukakties minėjime.

Skyrius 25-rių metų gyvavimo sukakties paminėjimas laikomas prie pasisekusių. Blogam orui esant ir sningant į jį atvyko ir paminėjime dalyvavo apie 100 žmonių. Skyrius šventė sidabrinį jubiliejų. Ir Dievas, lyg gerbdamas skyrių, visą dieną iš dangaus bėrė sidabrą-sniegą. Ir prisnigo, kai kur, net iki 20 colių. Klimpo automobiliai sniege. Vargu žmonės išvažiuodami iš Lietuvių Namų aikštės. Vargu parvažiavę namo. Ir daug kas iš jų turėjo šauktis pagalbos, kad pastačius automobilį į garažą. Įklimpo Detroito ir mūsų viešnia

L. Dovydeno ir Vyt. Alanto susitikimas šią vasarą ponų Dovydenų sodyboje, Clark summit, Pa.

Irenos Alantienės nuotrauka

Pokalbis su rašytoju L. Dovydenu

Šiomet Dovydenas išleido dvi knygas: pasakų rinkinį – Karaliaus ir bulvės ir novelių rinkinį – Paširpo mano velnias. Vyt. Alantui važiuojant atostogų į rytus, Dirva paprašė jei užvažiuos pas Dovydenus, padaryti pasikalbėjimą su rašytoju apie jo naujas knygas ir aplamai apie literatūros dalykus.

Pernai ir šiemet po ilgo tylių knygų rinkoje pasirodė viena po kitos Paties dvi knygos: pasakų rinkinys "Karaliai ir bulvės" ir novelių knyga "Paširpo mano velnias". Kokių buvo to ilgo tylių priežastys?

– Metai greit rieda, o laiką vagiu. Kaip ir visi rašytojai. Esu pensininko metuose, bet darbai, ne rašto darbai, nemažėja. Gyventi-pa-valgyti, po stogu palįsti, kartais klebonišką išrauti. Išrankamas atsiranda su laiku, patirtimi. Penkis kartus perrašius, kolega rašo, kad mano rašinio neišskaito – braukyta, ant parašymo parašyta. Yra stebuklu. Šitai: rašytojas prakalboje savo knygos prisipažįsta rašas be plano, esąs menkesnis už paskutinį grafo-maną, kuris už jį geriau parašas... ir štai to rašytojo eina tomas po tomo. Mišio dydžio tomai. Kažkas lyg ir nesiderina.

– Neabejoju, kad išleides vieną po kitos knygas 'iš įbėgio' nesustosi. Kokie planai bręsta ateičiai? Ar neturi savo stalinėje naujo romano, ar bent apmatų?

– Planų? Daug. Dvi knygos alkūnėmis susidūrė beveik penkiolika metų tylėjus. Išleidimas taip susidėstė.

– Paskutiniu laiku yra labai pagyvenęs kritikos klausimas. Ką pats galvoji?

– Goethe kritikų skatinu mušti kaip rudus šunis. (Goethes laikais, matyti, rudi šunės buvo mušami.) Tai kirvinis užpuolis. Kritiką reikia labai vertinti. Kaip būtinumą visokiai kūrybai. Rašytojas turi sėsti už stalo su kritiku, ir peštis ir taure iškelti kartu. Tremtyje, kaip visada, yra kritiku, kurie verti Goethes bausmės, bet mes turime pačio geriausio sukirpimo ir išmanymo kritikų. Jeigu norite, – pačiam tarptautiniam laukui tinkamų kritikų. Turim ir 'savųjų kritikų', kurie 'savusius' kelia į 'klasikus', 'tautos pranašus', 'vaidilas'.

ALTS-gos pirmininkė Emilija Čekienė, atvykusi Detroito ir dalyvavusi skyriaus 25-rių metų sukakties paminėjime, negalėdama išskristi į New Yorką, nes lėktuvai pasiliko porą dienų žemėje.

Turim sąskaitų suvedinėtojų. Kaipgi be jų? Buvo jų mūsų sunkiose kūrybos dienose ir praeityje. Buvo toks Jakštas-Dambrauskas-Druskas. Penkis dešimtys metų jis ant savo sektantiško kurpalio tempė kūrybą. Buvo Kostas Korsakas-Radžvilas. Iš antro lagerio Druskas. Kompartija nepriklausomybės metuose kritika pri-taikė mūsų gyvenimo, kūrybos dergimui – smelktis su 'socialistiniu realizmu', rusiškojo imperializmo avan-gardu, į mūsų kūrybą, tradicijas, dvasią. Kompartija kėlė padangėn Korsaką, o Korsakas 'socialistinį realizmą'. Ir mes, vadinami 'pažangieji' ir 'nepažangieji' pri-ėmėm Korsako kritikas – Friches, Kogan, Bielski kritikų atmiešalas, perkoštas per Korsako - kompartijos koštuvą.

Išsivijoj būtų keista, jeigu nebūtų atsiradę Jakštų - Druskių - Korsakų. Kita vertus, mes kadaisia susipainiojam teisingos, būtinos kritikos vertinimuose. Skaitytojai mūsųose kritika laiko lyg atsarginu ratu kūrybos vežime. Kritika – kūryba. Ji reikalinga talentu, erudicijos, pakilimo aukščiau už tai, ką mes lengvai nusprendžiam, tariamės viską supratę, įvertinę. Vaidingai kalbant, kritikai lieja, šlifuoja taures, rašytojai pripildo vyno. Tiesa, kartais taurės ir ne kristalo ir nešvarios. Bet ir vyno būna visokių!

Manau, žmogaus ryšys su žmogumi tai – arklas ir derlius. Rašytojas, kritikas ir skaitytojas turi būti glaudžiai gera bačiūlystė.

Atleis man suminėtieji. Šitai keletas tremties kritikų: K. Barėnas, R. Šilbajoris, Pr. Visvydas, S. Vy-kintas, T. Antanaitis, P. Naujokaitis, V. Jonynas. Kuris jų geresnis, blogesnis, taiklesnis? Skaitytojas turėtų palaikyti jau minėtąjį ryšį su kritika, palyginti, analizuoti. Nekalbant apie rašytoją, kuris petį prie peties suglaudžia su kritiku. Mūsųose ne visai geras ryšys ir vėjai pučia tarp rašytojų ir kritikų.

Būtina pastebėti, kritika kai kada išuliai pasisavina sektantai, vienos krypties gatvėje tariasi turį aukštus igaliojimus – tik jie vieni pasakyti kokia kūryba gera, kokia neatitinkanti regulas.

Su dideliu susidomėjimu perskaičiau pasakas. Man susidarė ispūdis, lyg jos būtų gerokai 'pasvirusios' nuo pasakos įprastinė forma į tikrovę. Kartais skaitydamas pagalvodavau skaitas ne pasaką, o novelę. Mes buvome įpratę laikyti pasaką fantastiniu pasauliu, o Pats vedžiojo skaitytoją tarp fantazijos ir tik-

(Nukelta į 6 psl.)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Rengėjai ir dalis svečių V. Alanto knygos „Šventaragis II“ tomo pristatyme Clevelando visuomenei. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: rašytojas B. Gražulis, E. Jakulienė, Irena ir Vytautas Alantai, D. Orantaitė ir dr. A. Butkus.

ŠVENTARAGIO PRISTATYMAS CLEVELANDE

PRANO KARALIAUS ir VLADO BACEVIČIAUS reportažas

Š.m. gruodžio 7 d. Lietuvių namuose apie 150 rinkinių svečių turėjo mielą progą susipažinti su geriau-

siu ir didžiausiu mūsų istorinio romano „Šventaragi“, kurio antrasis tomas išleidžiamas į knygų rinką. Iš

Autorii pasirašant „Šventaragi“. Nuotraukoje matomi Garlauskienė, Karalius, Mikulskis, V. Alantas, Braziulienė, Valaitis ir I. Alantienė.

Rašytojas Balys Gražulis „Šventaragio“ pristatyme kalbėjo apie Vytauto Alanto kūrybą.

Detroito atvyko knygos autorius V. Alantas su ponia ir rašytojas Balys Gražulis. Šį pristatymą suorganizavo ALTS-gos Clevelando skyriaus valdyba.

Trumpas įvadinės kalbas pasakė ALTS-gos Clevelando skyriaus pirm. dr. A. Butkus ir buvęs Vilties draugijos pirm. A. Laikūnas. Pagrindinis kalbėtojas buvo rašytojas B. Gražulis. Jis plačiai ir išsamiai aptarė „Šventaragio“ literatūrinę vertę. Jo nuomone, „Šventaragis“ esąs didžiausias ir reikšmingiausias lietuviškas istorinis romanas, plačiai pravėrus duris į dvasinį protėvių lobyną ir vaizdžiai nušvietęs mindauginę Lietuvos epochą.

Po to Dalia Orantaitė artistiskai perskaitė ištrauką iš „Šventaragio“ II tomo apie ruošimąsi Mindaugo karūnavimo iškilmėms.

Autorius V. Alantas padėkojo Dirvos redaktoriui V. Gedgaudiui už nuosirdų bendradarbiavimą ruošiant knygą spaudai, skaitant korektūras ir prižiūrint jos spausdinimą. O knygos surinkėjui ir „laužytojui“ Henr. Macijauskui, Vilties draugijai ir visiems bendradarbiams už puikų „Šventaragio“ išleidimą. Su draugišku šiltumu autorius reiškė padėką savo žmonai Irenai už visokiariopą talką ir pagalbą. Taip pat dėkojo ir šio vakaro rengėjams, B. Gražui-

Rašyt. Vyt. Alantas pasirašo „Šventaragi“ PLB garbės pirmininkui S. Barzdrukui.

Autorii pasirašant „Šventaragi“. Iš kairės: Mackevičius, rašytojas V. Alantas, Laurinaitienė, Kaklauskas ir Bridzius.

Dalis svečių „Šventaragio“ pristatyme Clevelando visuomenei.

Sausupė

BALYS AUGINAS

a. a. Poetui Kaziui Inčiūrai

KAI prieš akis naktis bežadė,
Kai Tu paukščių pakils į erdves —
Ne žmonės, o daiktai nuliūdę gedi,
Išeinančio Tave — —
Ir su atodūsiais gaudžiais,
Sudužusio likimo veidrodžiais
Atspindi jie viendienę Tavo būtį — —

O mylimi ir artimieji
Paslėps Tave giliai, giliai
Į bėgančią klajūną smiltį — —
(Kapai — tie amžinybės aviliai —
Iš jų dangun taip lengva kilti.)

Paskum su ašarų lietu, —
Kartu
Su amžinatvėn krentančiu
Grumstu,
Padės ant kapo gėlę,
Įrašę Tavo atminimą smėlin — —

Ir laiko begaliniuos vandenuos
Tau keltininkai vėjai uždainuos,
Iš seklumų į aukštumas
Kilnodami kelionių Tavo
Sutrūnijusių
Valtelę:

Siūruok, siūruok,
Sapnų voratinkli,
Sausoj vagoj — —
Anapus kelio — — —

* * *

liui ir Daliai Orantaitėi. „Šventaragi“ V. Alantas rašė nuo 1955 ligi 1973 metų, ir tas romano herojus jam tapęs artimu ir beveik realiu. Autorius pareiškė netikis į objektyvią istoriją, nes jos įvykių atvaizdavime negali būti išvengta rašančiojo subjektyvės interpretacijos. Kurdamas istorinį romaną, rašytojas perduodąs savo individualias pažiūras į jo vaizduojamą istorinę gaidynę. Autorius V. Alantas pareiškė, kad „Šventaragis“ nesąs autentiška istorinė asmenybė, nors tas vardas ir esąs minimas istoriniuose šaltiniuose. Jo noras buvęs atvaizduoti herojų, kurs mūsų gaidynėj būsiąs gyvas ir suprantamas. Su pasitenkinimu autorius davė keletą pavyzdžių, kaip mūsų jaunoji karta susidomėjusi ir pamėgusi „Šventaragi“; taip pat ir gausūs palankūs atsiliepimai spau-

doje ir privačiuose laiškuose esą jam moralinis honoraras.

Trumpu ir jautriu žodžiu autoriaus rūpestį apie knygos išleidimą apsakė Irena Alantienė. Ji taip pat paskelbė džiugią žinią, kad autorius ir toliau rašas naujus veikalus.

Du tomai to didžiulio romano (I t. 405 psl. ir II t. 613 psl.) be abejonės, yra vertingas įnašas į lietuviškų namų, mokyklų ir viešųjų bibliotekų knygų rinkinius. Taip pat tai yra puikiausia dovana Kalėdų švenčių proga. Nenuostabu, kad jau tą vakarą buvo parduota virš 60 egz. II tomo „Šventaragi“. Pirkėjai pasinaudodami proga, gavo paties autoriaus įrašus.

Besidalinant ipsūdžiais ir besivaišinant kava ir pyragaičiais, pobūvis užtruko ligi vėlyvo vakaro. Tikrai tat

• Kazys Inčiūra, 68 m., rašytojas ir radijo pranešėjas, mirė ok. Lietuvoje lapkričio 30 d. Velionis buvo parašęs operoms libretus J. Karnavičiaus „Graziškai“ ir A. Račiūno „Trims talismanams“.

buvo įdomi ir maloni literatūros ir lietuviškos knygos mėgėjų vakaronė. (pk)

WANTED EXPERIENCED FINISH REPAIRMAN

Full-time. Paying top wages, and have ideal working conditions. Paid vacations, & other benefits. Working 45 hours per week.

HEKMAN FURNITURE CO.
1400 BUCHANAN SW
GRAND RAPIDS, MICH.
616-452-1411

An Equal Opportunity Employer (86-92)

WANTED AT ONCE COLOR MATCHERS

Experienced persons to work with colored coatings to coordinate and monitor machine runs. Please contact:

Jim Anderson
LUDLOW SPECIALTY PAPERS

Cummings St.,
Ware, Mass. 01082
413-967-6204

An Equal Opportunity Employer (92-4)

Vytautas Alantas, V. Kavaliūnas, dr. A. Butkus ir D. Orantaitė.

A. A.

GRAŽINAI MUSTEIKYTEI

mirus, skausmo prislėgtus tėvus GRAŽINĄ ir generolą KAZĮ MUSTEIKUS, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Jadvyga ir Adolfas

š i m k a i

(šimkevičiai)

A. A.

GRAŽINAI MUSTEIKYTEI

mirus, jos tėveliui gen. KAZIUI ir GRAŽINAI MUSTEIKIAMS, visiems giminiams ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Jurkūnai

ADV. JULIUI SMETONAI

mirus, jo žmonai BIRUTEI, sūnums, seseriai ir giminėms, nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Dr. Eugenijus Noakas
su šeima

A. A.

ADV. JULIUI SMETONAI

mirus, jo žmonai BIRUTEI SMETONIENEI su šeima nuoširdžiai užuojautą reiškia

Jurkūnai

ADV. JULIUI SMETONAI

mirus, jo žmonai BIRUTEI, sūnums ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Dr. K. Pautienis su šeima

DOVYDĖNAS...

(Atkelta iš 4 ps.)
rovės. Kaip tą prieštaravimą išaiškinti?

— Sunkoka lydeką išmokyti cigarą rūkyti. Bet ne ką lengviau skirti fantaziją nuo tikrovės. Savo laiku parašiau: "Kaip senųjų pasakų, gyvenimu tai netikiu, pasaka tai tikiu". Seniai bendrauju su pasaka. Ištikima, gera bičiulė. Be pasakos gyvenimas tampa kietas kaip titnagas. Jau senokai ėmiau si ruošti pasakų rinkinį vertimui į anglų kalbą. Kokie dideli lobiai mūsų tautosakos! O mes vis dar labai užsimušę memorandumų vertimu. Mūsų pasakos kartais gana tikroviškos. Aš pastūmėjau pasakas arčiau tikrovės, tikrovę — arčiau pasakos.

Nukrypkim į nūdienos pasakas ir fantaziją. Susipešius du didžiausius priešus Dėdė Samas (kaip iš pasakos) vieną savo priešą aprūpina viskuo, ir laimėtas tau tas ir teritorijas atiduoda dėdei Josefui. Kur tai girdėta? Pasakoj, fantazijoj? Dėdė Josefas neatiduoda viešosios bilijonų paskolos. Draugas Brežnevas miršta badu, o gal tik mirštantį vaidina. Dėdė Samas sako "Aš galiu parduoti grūdų". "Kad aš neturiu pinigų", atsako draugas Brežnevas "Aš duosiu pinigų". Tai Dėdė Samas. Kokioj pasakoj, kokioj fantazijoj tokius dalykus radom? O, tu, Vytautai, nori atskirti tikrovę nuo fantazijos, fantaziją nuo tikrovės.

— Tavo knygoj "Pašūrp mano velnias" yra to vardo apysaka. Kaip man atrodo, gal tai bus autobiografinė. Ten aprašomas vargonininkas ir jo mokiny. Kiek tai iš jūsų gyvenimo? — Labai mažai. Nemėgstu neprasimanyti. Kas skaitė tą apysaką, galiu pridurti, kad mano kelias į dainininkus ar vargonininkus buvo kitoks. Dainuojant Čedasu bažnyčios chore išgirdo mano solo Zigmuntas Kosciolovskis, buvęs operos solistas ir Kauno konservatori-

jos dainavimo mokytojas. Jis be jokio atlyginimo mokė mane muzikos, dainavimo arti poros metu, kol pašaukė kariuomenėn. Kaune, būnant gusarų pulke, buvo galimybių lankyti konservatorią. Ragino ir Kosciolkovskis, bet aš jau buvau rašyti įsitraukęs. Laikiau egzaminus į Kauno muzikos mokyklą 1931 met., bet iš anksto buvau nutaręs "neišlaikyti". Reikėjo pasiteisinti prieš tikrai bičiulišką Kosciolkovskį ir namiškius, kurie gal per daug iš mano gerklės tikėjosi. Gal ir klydau tuo metu manydamas dainavimą esant labai sunkiu gyvenimu. Ar lengva rašyti? — baigė pokalbį Dovydėnas klausimu.

**CLEVELANDO LIETUVIŲ
AUKOS LIETUVOS
IŠSILAISVINIMO TAUTOS
FONDUI 1974 M.
(iki 1974. XII 1).**

\$100.00 — dr. ir Ponia J. Masilioniai.
\$50.00 — B. Paulionis.
\$25.00 — S. Astrauskas, Clevelando Skautininkų Ramovė, A. Garka, P. Karalius, P. Razgaitis, P. ir A. Skardžiai, X. Y.
\$20.00 — V. Augulytė, J. Balbatas, M. Iešmantienė, dr. A. Martus, P. Mikoliūnas, V. Šenbergas, V. Valys.
\$15.00 — dr. ir Vanda Gruzdžiai, S. Jurgaitis, J. Smetona, dr. V. Stankus, P. Žilinskas.
\$10.00 — S. Alšėnas, A. ir J. Augustinavičiai, A. Baltrukonis, V. Biliūnas, M. Blynas, R. Bridžius, J. Budrienė, V. Civinskas, T. ir V. Degučiai, A. Gargasas, kun. A. Goldikovskis, B. Gražulis, S. ir H. Idzeliai, S. Jankauskas, G. Juškėnas, V. Kasakaitis, A. Kasulaitis, E. Kersnauskas, S. ir L. Kežėnė, B. Klimas, P. Kliorys, J. Krištolaitis, P. Kudukis, Ponia ir S. Laniauskai, E. ir B. Malcanai, A. Masilionis, V. Mažeika, A. Mikoliūnas, Jonas Naujokaitis, Juozas ir Jadzė Naujokaičiai, A. Nevulis, A. Pautienis, A. ir R. Petraus-

kiai, V. ir O. Rociūnai, J. ir E. Saikai, B. Snarskis, D. Staniškis, V. Stimburienė, A. Styra, A. ir I. Sušinskai, V. Šniolis, A. Tamulionis, P. Tamulionis, J. Virbalis, E. Ungeris, P. Zigmantas.
\$8.00 — V. ir A. Gelaziai.
\$6.00 — A. Valaitis.

\$5.00 — J. Abraitis, S. Abraitis, J. ir M. Apanavičiai, A. Balašaitienė, V. Bačiulis, M. Barniškaitė, V. Bartuška, B. Garlauskas, L. Dautartas, V. Gecevičius, Z. Gobis, A. Grėbliūnas, E. Ilenda, J. Jasinevičius, Iz. Jonaitienė, G. ir A. Karso-kai, O. ir V. Kavaliūnai, J. Kazėnas, H. Kripavičius, P. ir J. Mitalai, F. Modestavičienė, S. Nastopka, M. ir O. Naumanai, Z. ir S. Obele-niai, Z. Peckus, M. ir S. Slabokai, V. Sniečkus, E. ir R. Šilgaliai, O. Šiterienė, K. Vaičeliūnas, O. ir K. Žygai, J. Žygas.

\$4.00 — J. Jakštas, V. Matulionis.
\$3.00 — E. Vyšniauskas,

B. Laucė.

\$2.00 — A. Beržinskas, Jr., J. Dumbrys, V. Juodis, \$1.00 — V. Petukauskas. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū. Aukos laukiamos ir toliau.

Pernykščiame aukotojų sąrašą ne dėl mūsų kaltės buvo praleistos keturios aukotojų pavardės: V. Degutis, F. Eldimtas, A. Gaillius ir B. Garliauskas. Visi aukotojai po \$5.00. Ačiū už aukas ir atsiprašome dėl įvykusios klaidos.

Tautos Fondo Įgaliotiniai Clevelande: H. Idzelis, P. Karalius.

• Vytautas Sakalauskas, Jr., iki šiol studijavęs dailės meną Los Angeles City kolegijoje, neseniai persikėlė į New Yorką ir dail. Jo nyno globojamas, tęsia toliau savo studijas. Šiam jaunam dailininkui jau pavyko praverti New York galerijos duris, įvesdamas savo du paveikslus ten ruošiamoje meno parodoje.

**Didžiausias kailių
pasirinkimas**

pas vienintelį
lietuvų kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UZ CERTIFIKATUS MOKAME:

7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

**PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA****DR. BALIUI MATULIONIUI**

mirus, jo sūnums dr. ALGIUI ir MIN-
DAUGUI MATULIONIAMS ir jo duk-
rai NIJOLEI reiškia gilią užuojautą
ir kartu liūdime

Vytautas ir Rima
Janoniai
Raimundas ir Dana
Šleniai

A. A.

PULCHERIJA RĖKLAITIENEI

mirus, jos vyrą pulk. ANTANĄ RĖK-
LAITĮ su šeima ir gen. MIKĄ RĖK-
LAITĮ nuoširdžiai užjaučiame

Jurkūnai

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

SPAUDOS ATGAVIMO
70 M. SUKAKTIES
MINEJIMAS

Ivyks sekmadienį, gruodžio 15 d. 4 val. p. p. Nauj. parap. salėje. Programoje: St. Barzduko paskaita, Ramovėnų choro dainos, Vaidylos teatro aktorių recitalis, lit. mokyklos mokinių vaidinimas. Minėjimą ruošia LB Clevelando apylinkės valdyba. Įėjimas laisvas.

JAUNŲ PIANISTŲ KONCERTAS

Sekmadienį, gruodžio 15 d. 3 val. p. p. Ursuline College (Lander Rd. at Fairmount Blvd., Pepper Pike) Mullen Akademy building Higbee lounge įvyks įdomus labai jaunų pianistų (nuo 5 iki 9 m.) koncertas. Antrąją šio koncerto dalį atliks jauna 9 metų pianistė Angelytė Karaliūtė. Ji skambins Bacho, Mozarto ir Chopino kūrinius. Po koncerto — vaisės. Įėjimas nemokamas.

• **Apdraudos reikalais geriausių patarnavimus** gaušite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

A.A. Dr. Balys Matulionis

Dr. Balys Matulionis gimė 1895 metais gegužės 21, Antakalnių kaime, Utenos apskrity. Pradžios mokslo ėjo vietinėje mokykloje, bet jos nebaigęs privačiai ruošėsi ir išlaikė egzaminus į šeštąją gimnazijos klasę Vilniuje. Gimnaziją baigė sidabro medaliu. Jaunystės metai praėjo dideliame varge, nes buvo kilęs iš lietuvių baudžiauninkų protėvių. Tas užgrūdino Balį Matulionį ir padarė atkakliu bei kieto būdo lietuviu. 1915 metais Balys Matulionis įstojo į Petrapilio Karo Medicinos Akademiją, kurią baigė aukso medaliu 1919 metais. Tik įstojęs į Akademiją, tuoj įsijungė į slaptai veikiančią lietuvių studentų medikų korporaciją Fraternitas Lithuanica, kurios ištikimu nariu liko iki pat mirties. Petrapily jis priklauso slaptai lietuvių studentų sąjungai ir buvo paskutiniu jo pirmininku.

Dr. Balys Matulionis grįžo į Nepriklausomą Lietuvą 1920 metais ir tuoj pradėjo dirbti karo sanitarijos tarnyboje, kurioje išbuvo iki pirmos rusų okupacijos. Karo sanitarijos tarnyboje ėjo įvairias pareigas. Buvo 9-jo pėstininkų pulko, vėliau Karo Mokyklos gydytoju ir ilgiausiai, apie 17 metų, dirbo Karo Ligoninėje, pradėjęs jaunesniu gydytoju ir pasiekęs medicinos skyriaus konsultanto pareigas. Karo tarnyboje pasiekė pulkininko laipsnį. Vėliau vidaus medicinos mokslus tobulino

A.A. Dr. B. Matulionis

Vienos universitete, lankėsi Vokietijoje, Italijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje ir Latvijoje. Be tarnybos Karo Ligoninėje jis buvo Lietuvos gydomųjų kurortų kūrėjas ir tvarkytojas. Pirmos rusų okupacijos metu kurį laiką buvo kalinamas. Vokiečių okupacijos metu vadovavo Lietuvos Sveikatos Valdybai ir jo dėka daugelis lietuvių gydytojų išvengė priverstinio įjungimo į vokiečių karo medicinos tarnybas. Penkis tremties metus praleido išvietintųjų stovykloje. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1939 metais ir iki pensijos dirbo valstybinėje džiuvos sanatorijoje Rhode Island. Išėjęs į pensiją laikinai apsigyveno Chicagoje, o šiais metais rado sau prieglobstį sūnaus šeimoje Barberton, Ohio. Ten jį ir ištiko staigi mirtis.

Dr. Balys Matulionis nebuvo vien tik gydytojas. Jis buvo visuomenininkas ir politikas. Priklausė Lietuvos Valstiečių Liaudininkų partijai. 1917 metais dalyvavo Petrapilio Seime, kuriam su frateritietėmis gydytoju Vladu Nagevičium-Nagiu priėmė priėmimo, reikalaujančio Lietuvai nepriklausomybės. Visą savo gyvenimą buvo atkakliu lietuvių reikalų gynėju ir kovotoju. Jo mintyse visuomet buvo Lietuva bei jos ateitis ir gerovė. Antrasis jo rūpestis buvo nuo studentavimo laikų pamilta korporacija Fraternitas Lithuanica. Nepraėdavo nė vieno pašnekesio, kuriame jis nesisielotų korporacijos ateitimi.

Dr. Balys Matulionis dalyvavo spaudoje. Išėivijoje jis redagavo ir išleido korporacijos Fraternitas Lithuanica istoriją ir generolo gydytojo Vlado Nagio monografiją.

ATSIŠVEIKINIMAS SU DR. BALIU MATULIONIU

A. a. dr. B. Matulionis mirė Barberton, Ohio gruodžio 1 d. sulaukęs 79 m. amžiaus. Pašarvotas Della Jakubs & Son laidotuvių koplyčioje buvo pagerbtas gruodžio 4. Atsisveikinimo aktą pravedė dr. H. Brazaitis. Kun. J. Kidykas, S. J. atkalbėjo maldas, Clevelando vyrų oktetas vadovaujant R. Babickui pagiedojo Marijos giesmę ir vėlonies pamėgtąją "Lietuva brangi". Atsisveikinimo kalbas pasakė dr. Vyt. Tauras iš Chicagos Fraternitas Lithuanica vardu. Jis taip pat pareiškė užuojautą vėlonies giminėms P. L. G. S-gos pirm. dr. G. Baluko ir dr. Ingelevičiaus vardu. Ohio Gydytojų d-jos vardu atsisveikino d-jos pirm. dr. D. Degesys. Lietuvių Bendruomenės vardu — PLB Garbės pirmininkas St. Barzdukas. Draugų vardu — prof. J. Puzinas, o spaudos bendradarbių ir "Keleivio" vardu J. Sonda.

Sekančią dieną buvo pamaldos Nauj. parapijos bažnyčioje. Jas atlikė kun. L. Zaremba, S. J. Ketvirtadienį, gruodžio 5 d. gydytojų išneštas karstas buvo nuvežtas į Knollwood krematoriumą. (pk)

VAIKŠČIOJĄ DAINUOJĄ PATARNAUTOJAI IR PATARNAUTOJOS
OPERA OPERETE TEATRO MELODIJOS
NUO 6 P. M. IKI 10 P. M.

NORMAN KNUTH'S STARLIGHTERS grojama šokių muzika
nuo 9 p. m. iki 2 a. m. — Pirmad. iki šeštad.

Specialus Nauju Metu sutikimo balius

\$25.00 porai įskaitant vakarienę, šokius, programą ir kitus priedus.

PERNAKVOJIMO GALIMYBĖ. Kambarys 2 asmenims, įskaitant priešpiečius prie baseino \$30.00 papildomai.

Holiday Inn

1111 Lakeside Ave., Cleveland, Ohio 44114

INDOOR PARKING

416 ROOMS — SWIMMING POOLS — SAUNAS

REACH OUT FOR MORE

For reservations please call Mr. Al Monachino at 241-5100 ext. 599

Keleivio redaktorius J. Sonda, atvykęs Clevelandan į dr. B. Matulionio laidotuves, aplankė ir Dirvos redakciją, į svečių knygą įrašydamas linkėjimus: "Tegai ištverti sunkų spaudos darbą tęsti".

• **Ed. Petkevičius**, teisininkas, būdamas pensininku daug talkininkavęs Dirvai techniškame darbe, su negalavęs šiuo metu tikrinasi sveikatą Clevelando klinikoje. Linkime greit pasveikti.

• **PENSININKŲ KLUBAS** gruodžio mėn. 24 d. 8 val. vak. Naujosios parapijos apatinėje salėje ruošia tradicinę bendrą lietuvišką Kūčias savo nariams ir svečiams.

Dalyvavimas klubo nariams ir vaikams 3 dol. ne nariams 5 dol. Užsirašyti iki gruodžio mėn. 17 d. Naujosios parapijos apatinėje salėje arba šv. Jurgio bažnyčios prieangy sekmadieniais prieš ir po lietuviškų pamaldų arba paskambinus tel. F. Eidimtui 692-1129, J. Malskiui, 486-9165 ar J. Baranauskui 486-0909. (Sk.) (91-92)

SUTIKIME NAUJUS METUS

Šiais metais Clevelando studentai ateitininkai pradeda naują tradiciją — drauge sutikti Naujuosius Metus ir išlydėti senuosius. Kviečiame visą universitetinio amžiaus jaunimą, jaunus sendraugius, jų draugus ir pažįstamus jungtis kartu šiam vakarui — pabendrauti, pasižinti, palinkėti vieni kitiems viltingos

ateities, ir kartu pasitikti artėjančius Naujuosius Metus.

Užtikrinam puikų orkestrą, smagią ir linksmą programą, skanūs užkandžius ir pakilią nuotaiką. Užsiskaitant iš anksto, bilietai \$6, prie durų — \$7. Stalai 10 žmonių. Dėl informacijos ar bilietų skambinti Elenutei Razgaitytei (524-2307), Loretai Nykštėnaitei (943-5368) arba Kęstučiui Cevinskui (481-6522). Sutikimas įvyks šv. Jurgio parapijos salėje, gruodžio 31 d., 8 val. vak.

DEMESIO JAUNIME!

Pradėkite Kalėdų atostogas su savo draugais, ir tuo pačiu laiku galėsite paremti Lietuvių Jaunimo Kultūrinį Kambarį.

Gruodžio 20 d., 7:30 val. vak., Lietuvių Namuose, Jaunimo Komitetas rengia filmų festivalį. Bus visokių įdomių filmų: tylios ir garsinės. Turėsime "popcorn", ir tie kurie bus ištroškę, galės nusipirkti ką nors gerti. Taip pat bus muzika pasižinti.

Mūsų kambarys dar neįrengtas jau 2 metai. Neseniai Ohio Lietuvių Gydytojų Sąjunga įteikė \$1,000, kad galėtume pradėti darbą. Yra ir daugiau žmonių, kurie mūsų darbą remia. Tiesiog visiems geraširdžiams didelis ačiū!

Bet jau laikas jaunimui prisidėti prie tikrai didelio darbo, surinkti pakankamai pinigų, kad galėtume pradėti statybą. Mes žinome, kad moksleiviai ir studentai ne-

turi pinigų akcijų pirkimui, tad dalyvaudami festivalyje prisidėsite prie kambario įrengimo. Įėjimas vienam asmeniui \$3.00.

Įėjimo kaina aukšta, bet kilniam tikslui neperdidelė. Tat kvieskite savo draugus ir iki pasimatymo filmų festivalyje.

Jaunimo Komitetas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• **Perkant, ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PARDUODAMI ŪKIAI

South Madison. Gražus 12 metų (cape cod colonial) stiliaus namas su 25 akrais, galima sklypą padalinti dalimis.

Windsor, Ohio. 33 akrai su gražiu apinauju namu.

Ashtabula County. 137 akrai su dideliu 9 kambarių namu.

Lake Shore ir 91 kelio sankryžoje, viso 23 akrai, komercinis zoningas.

Kreipkitės pas mus visais pardavimo ir pirkimo reikalais.

CIPKUS REALTY
943-0910
31715 Vine Street,
Willowick, Ohio 44094

Aplankykite lietuvišką krautuvę Parmoje.

Geriausi maisto produktai, vietiniai ir importuoti. Didelis pasirinkimas sūrų, dešrų ir mėsos

MEAT MART INC.

Savininkas V. JANONIS

10405 Pleasant Valley & York Rd.

Parma, Ohio

Tel. 845-4935

Krautuvė atidaryta pirmad. iki ketvirtad. 9-7 v. v.

Penktad. 9-9 v. v. Šeštad. 9-6 v. v.

Sekmad. 10-3 v. p. p.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SVARBUS PRANEŠIMAS DETROITO LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

Šį pirmadienį, gruodžio 16 d. 7 val. vakaro Kultūriniam Centre įvyks Simui Kudirkai ir šeimai išleistuvės, kurių metu visos Detroito ir apylinkių lietuvių organizacijos ir komitetai turės galimybę pasveikinti mūsų iškiliąjį svečią. Kviečiame visas organizacijų valdybas ir komitetus, kurie nori šioje programoje ir vakarieneje dalyvauti registruotis pas Liudą Rugienienę tel. 573-9448 ar pas A. Sukauską tel. 826-5678.

• **Komp. Bronius Budriūnas**, Los Angeles lietuvių parapijos choros vedėjas ir vargonininkas, gruodžio 11 išvyko į Australiją dalyvauti lietuvių šventėje, kurios metu diriguos jungtiniam chorui, išpildančiam jo sukurtą kantatą. Jam išvykus, jį pavaduoja Karolina Bichnevičienė.

• **Vytautas Skrinška**, gyv. 7 Lemnos St., Homebush 2140 N.S.W., Australia, prašo atsiliepti Gediminą Biskį, gyv., U.S.A.

• **Br. Keturakis**, gyv. Milwaukee, Wis., mūsų sporto veteranas, atsiuntė Dirvai paremti auką 17 dol. su priedu: "Tegul ši maža, bet nuoširdi, auka stiprina Dirvos želmenis. Labai pasigendu Skirpsto vertingų aiškinimų! Šilti sveikinimai didžiųjų švenčių prieangy!"

• **K. Algenis**, gyv. Woodhaven, N. Y., atnaujinamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo auką 15 dol. ir linki visam Dirvos štabui linksmų Kalėdų ir Naujųjų Metų. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Msgr. dr. J. Končius**, buvęs Balso pirmininkas, dabar gyvenęs Romoje, Italijoje, atsiuntė Dirvai sveikinimą, linkėdamas Dievo palaimos 1975 metams. Ačiū už sveikinimą ir linkėjimus.

• **Jonas Rimgaudas Jurašas**, buvęs Kauno dramos teatro vyr. režisierius ir direktorius, vėliau patekęs į nemalonę dėl protestų kam sovietinė cenzūra žalojanti jo pastatymus, gavo leidimą išvykti iš Sovietijos ir pasiekė Austriją.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo Dirvai šie asmenys:

C. Choromanskis, Hamilton\$1.00
S. Dabkus, Toronto10.00
J. Gužaitis, Cicero2.00
D. Kižys, Cleveland2.00
VI. Vasiukauskas, Richmond Hill2.00
L. Radzickas, Ann Arbor 5.00
J. Damilauskas, Stamford 5.00
Pr. Michelevičius, Chicago 7.00
Uršulė Grincius, Cleveland 4.00
M. Žilinskas, Germany ..2.00
Paul P. Dargis, Pittsburgh 10.00
Steponas Nasvytis, So. Euclid2.00
P. Endzelis, Chicago5.00
F. Tallat-Kelpša, Evergreen Park10.00
V. Dubinskas, Chicago10.00
J. Briedis, Detroit5.00
F. Masaitis, Chicago10.00
Matas Tylas, Detroit5.00
A. Rukštelė, St. Petersburg 7.00
I. Ulpa, Dorchester2.00
K. Sragauskas, Detroit ..2.00
A. Ignaitis, Brooklyn2.00
Irena Lembergas, Los Angeles5.00
J. Kuncaitis, Novelty5.00
A. Garka, Cleveland4.00
Birutė Žiogas, Orefield ..2.00
J. Penkiūnas, Baltimore 5.00
K. Rimas, Chicago2.00
G. Matas, Independence 12.00
T. Klova, Brooklyn2.00
V. Dautas, Cleveland2.00
C. Kiliulis, Dorchester ..2.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

• **Pulk. Tomas Sereika**, gruodžio 1, Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų salėje, Los Angeles Ramovėnų ir Saulių kuopų, jo 75-rių metų sukakties proga, buvo išskirtinai pagerbtas. Į pagerbimą susirinko didokas būrys p. Sereikos gerbėjų ir bendraminčių. Buvo pasakyta daug nuoširdžių sveikinimų bei linkėjimų. Mat, p. Sereikai yra visų mylimi ir gerbiami žmonės, visada pasirengę visiems padėti, nevengia darbo ir aukos geriems reikalingams.

• **Inž. Rimas P. Petraitis**, Beverly Hills, Cal., miesto susisiekimo departamento direktorius, už savo pasižymėjimus moksle ir savo profesijoje, įtrauktas 1974 metų Kalifornijos iškiliųjų piliečių sąrašą: Who's In California.

NAUJOS GAIDOS

Bronius Jonušas, VĖL SAKYSI. Daina solo sopranui. Žodžiai Ados Karvelytės. Išleido Omahos lietuvių choras "Rambynas". 1974 m. Visas išleidas apmokėjo autorius. Viršelį piešė Vitalis Gaidelis. Kaina 1.25 dol. Galima gauti pas T. Gaideyte, 3715 U St., Omaha, Nebr. 68107.

• **Jurgio Gliados knyga "SUNKIAUSIU KELIU"** apie M. Slezevičių ir daug kitų nepriklausomos Lietuvos kūrėjų gaunama Chicagoje "Drauge", Marginiuose, Terroje, Vaznelių prekyboje ir kitur pas knygų platintojus. Kietais viršeliais su Br. Murino aplanku graži dovana šventėms. Kaina \$5.00. Leidėjo adresas: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Illinois 60160.

• **B.L.P.T. Krivulės klubas** šį pavasarį išleido knygą iš policijos tarnybos atsiminimų: "Lietuvos Policijos įstatymų ir tvarkos tarnyboje". Knyga įrišta kietuose viršeliuose, gero popieriaus, 430 psl. pajavrinta paveikslais, kaina \$8. Norintieji šią knygą įsigyti prašoma kreiptis į įgaliotąjį Praną Eigelį 2618 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 476-3371 arba pas V. Pocių 4336 So. Campbell St., Chicago, Ill. 60632, tel. 523-0148.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTENAS

• **PADĖKOS** dienos savaitgalis Chicagoje buvo tiesiog kraute perkrautas visuomeniniais bei kultūriniais įvykiais. III-sis Teatro festivalis Jaunimo centre, užtrukęs penkis vakarus, XII Inžinierių ir Architektų s-gos suvažiavimas Tautiniuose namuose, Balso 30 m. sukakties minėjimas su muz. V. Verikailio vadovaujamu Hamiltono mergaičių choro koncertu Marijos aukšt. mokyklos salėje ir po to sekusiomis vaišėmis B. Pakšto svetainėje per ilgąjį savaitgalį gerokai išlaškė publiką ir prie geriausių noru vienam asmeniui visko nebuvo įmanoma aplėkti. Iš visų tų įvykių rengėjų pusės pralaimėtojų, atrodo, nebuvo. Inžinierių ir Architektų s-gos suvažiavimo didžiajam bankete dalyvavo apie 250 svečių ir banketo pajamos išlygino suvažiavimo išlaidas. III-ji Teatro festivalį per penkis vakarus matė apie 2,000 žmonių, jų tarpe nemažas būrys ir jaunimo. Balso 30 m. sukakties minėjime Marijos aukšt. mokyklos salė toli gražu nebuvo pilna, bet puikiai pasisekė Balso rudens vėjus Chicagoje mūsų bendrinei šalpos organizacijai davė nemažai reikalingų pajamų. Paskutinių mėnesių bėgyje Balfui iškilo ir nauji uždaviniai: globoti paskutinius pabėgėlius iš Lietuvos. Tokia globa buvo suteikta muz. Aloyzui Jurgučiui, o šiomis dienomis ir jūrininkui Jonui Stankevičiui, jaunam vyrui, nuo sovietų laivo nušokusiam Prancūzijoje ir Balso pastangomis atvežtam į Chicago, kur jis tą vakarą, kai vyko atidaromasis III-jo Teatro festivalio spektaklis, turėjo pirmąją spaudos konferenciją su lietuvišiais laikraštininkais ir radijo valandėlių atstovais.

Rašyt. Anatolijus Kairys

• **KIEK** laikas leido, idomiausia buvo stebėti III-jo Teatro festivalio pastatymus Jaunimo centro salėje. Pirmąjį vakarą novatoriškų polinkiu kupinas muzikas bei režisierius D. Lapinskas su paskubomis sulipdytu LB Chicago Jaunimo teatro scenon išvedė simbolišką ir abstraktišką rašyt. A. Kairio humoreską "Mano senelis". Plačių kūrybinių polėkių režisierius veiklą sugebėjo labai efektingai įforminti scenoje, bet kartu pradžiai autoriui ir jo tekstą. Kiek to teksto girdėjosi (apie pusę teksto, matomai, dėl nepasitikėjimo jaunųjų vaidintojų atmintimi, buvo įrašyta į magnetofono juostą), jis visgi buvo perduotas labai jau neišlyginta lietuvių kalba. Tai buvo nemažas minusas šalia tikrai išradingo veikalo sceninio įforminimo. Ateityje lauktu me "Mano senelio" pastatymo su gerais, patyrušiais aktorais. Rochesterio Jaunimo teatras atvežė rašyt.

J. Jankaus scenai pritaikytus V. Kudirkos "Viršūninkus". Šiame veikale buvo kur kas mažiau režisūrinio išradinumo bei novatoriškumo negu pas D. Lapinską, bet Rochesterio jaunimas bent nuo scenos prabilo žymiai taisyklingsne lietuvių kalba. Tai nuopelnas vieno iš jų globėjų, kalbininko dr. A. Klimo. Hamiltono "Aukuras", anksčiau dalyvavęs su buities ir istoriniais vaidmenimis ankstyvesniuose festivaluose rodes ir nemažą būrį jaunųjų vaidintojų, ši karta atsivežė rašyt. V. Alanto komediją "Šiapus už dangos". Tai buvo veikalas vieno iš pačių pajėgiausių mūsų dramaturgų, kurių veikalai buvo statomi III-iam festivalyje. Atvirai kalbant, Hamiltono "Aukuras" ankstyvesniuose festivaluose savo pastatymais publikos per daug neužimponavo, tad ir ši karta, eidami į spektaklį, stebuklų netikėjom. Bet paskutinio veiksmo uždangai nusileidus ir ilgai plojimams nenutylant, didžioji dauguma žiūrovų buvo aiškiai įsitikinusi, kad "Aukuro" spektaklis buvo vienas iš geriausių šio festivalyje. Mūsų vieno iš pirmųjų dramaturgų plunksna, rež. E. Dauguvietytės - Kudabienės režisūra ir jos pačios įsijungimas į vieną iš savarbiusių komedijos rolių, taip pat maždaug vienodo kalibro vaidintojai komediją padarė idomią ir vientisą, nors be jokio novatoriškumo tiek režisūroje, tiek ir sceniniame įforminime, komedijos slinkti vedant tradicinio, realistinio teatro keliu. Visai kitokia, jau žymiai kūrybiškesnė išraiška davė Los Angeles dramos sambūris uždromajame festivalio spektaklyje, pastatęs rašyt. J. Gliados dramą "Naktis". Bet, esą, šiame kūrybingame patatyme trukę meninio vientisumo, kai kur veikalo tekstas neišlaikęs lygsvaros ir pn., todėl ši karta hamiltoniečiai ir pralenkę los angeliečius, už "Šiapus už dangos" pastatymą laimėję pirmąją festivalio premiją. Rašančiam tete ko matyti tik pirmąjį "Nakties" veiksmą generalinėje repetitijoje Jaunimo centre, todėl savas išvadas sunku pasidaryti.

• **SUSUMUOJANT** išpūdžius, patirtus III-iam Teatro festivalyje, kurs buvo skirtas išsivijos 30 m. sukakties paminėti, išplaukia tokia išvada. Lietuviškas teatras Chicagoje mūsų dekadėje paskirų režisierių buvo iškeltas ir meno aukštumas. Tik prisiminkime rež. J. Blekailio pastatymus 1950-53 m., prisiminkime rež. D. Lapinsko scenos rampon išvestus A. Landsbergio "Penkis stulpus turgaus aikštėje", prisiminkime J. Kelečiaus, L. Barausko, N. Martinaitytės ir jų talkininkų teatrą. Tokio lygio pastatymų, kokie buvo anų per tris Teatro festivalius, atrodo, nematėm. Bet, antra vertus, atvežti į vieną festivalį kad ir tris dramos sambūrius iš kitų vietovių, į sceną taip gausiai įjungti mūsų jaunimą ir parodyti administracinius sugebėjimus, kad tokius festivalius galima ne tik suplanuoti, bet ir įgyvendinti, yra pliusai teatro festivalių naudai. Tikime, kad neužlo energingasis LB Kultūros Tarybos pirm. A. Kairys su savo štabu pradės planuoti ir IV-ji Teatro festivalį. Pabaigai dar vienas klausimas:

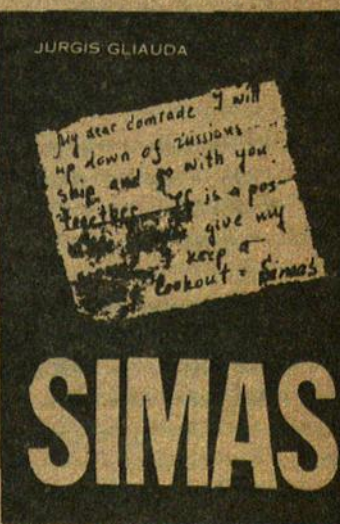
mas: šiemet suėjo 20 m. mūsų didžiojo rašytojo bei dramaturgo Vinco Krėvės mirties. Kodėl nebuvo galima jo atminimui dedikuoti praėjusį festivalį ir išvesti vieną ar porą jo veikalių? Kiek žinoma Pelkių Žiburėlis per Margučio radiją visas gruodžio mėn. literatūrinės valandėles skirs didžiajam mūsų klasikui paminėti.

Normanas Bursteinas, Chicagoje turįs didelę madingų kailių parduotuvę, visad mielai prisimena Nepr. Lietuvoje gyventas dienas.

• **PO VISA** Amerika plačiai platinamas Fortune žurnalas, iliustruotas spalvotomis nuotraukomis, š.m. lapkričio mėn. laidoje skaitytojams pristatė iš Lietuvos kilusį prekybininką Norman Bursteiną, kurio skelbimai eina ir Dirvoje. Žurnale rašoma, kad N. Burstein 1950 m. į Chicago atvyko nieko neturėdamas. Eilę metų dirbo pas kitus kailininkus, gi dabar Chicago miesto centre turi modernų kailių salioną, pro kurio vitrinas, pasižiūrėdami į jas, kasdien praeina tūkstančiai žmonių. Įdėta ir spalvota N. Bursteino nuotrauka. Mums, lietuviams, idomu, kad abu Bursteinai visą laiką tik su lietuvišiais bendrauja, nuolat lanko lietuvių parengimus Jaunimo centre, Tautiniuose namuose ir kitur, nuolat skiria aukas lietuvių reikalingams, ir, N. Bursteino žodžiais, dauguma jo klientų yra Dirvos skaitytojai. Pradedus Kalėdų sezonui, N. Bursteino prekyboje ypač daug klientų, kurių didžiąją dalį sudaro lietuviai, nacių okupacijos metais ji ir jo šeima išslapstę nuo mirties.

Tik 1 doleris!

SIMO knygos antrosios laidos liko tik kelios dešimt egzempliorių. Norėdami, kad ji plačiau pasklistų skaitytojuose, vietoj 3 dol. nutarėme atpiginti iki 1 dol. Užsisakyti tuoj pat Dirvoje, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

JOANA ir JONAS ŠVOBOS

sveikina visus savo draugus ir

pažįstamus ir linki visiems linksmų

KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir laimingų

NAUJŲ METŲ.

Vietoje kortelių siuntinėjimo skiriama

Dirvai kukli auka.

'ŠVENTARAGIS' GERIAUSIA KALĖDOMS DOVANA

VYTAUTO ALANTO istorinis romanas "ŠVENTARAGIS" antrasis tomas jau išsiuntinėtas knygų platintojams. Norintieji gali įsigyti ir tiesiog Dirvoje. Knyga 616 psl. kietais viršeliais 9 dol. Minkštais viršeliais 8 dol. Galima dar gauti ir pirmąjį tomą (kietais viršeliais 6 dol., minkštais — 5 dol.).

— A T K I R P T I —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

Šventaragis I tom. kiet. virš., minkšt. virš.

Šventaragis II tom. kiet. virš., minkšt. virš.

Pavardė ir vardas

Adresas